

Khải Nguyên HT

Nỏ thần

Lời giới thiệu & Nhân vật

*“...Những trang kịch của anh có thể tạo nên những cảm xúc và gợi những suy tư về cuộc sống, con người. Chính vì có những điều mới mẻ trong cách nhìn, cách nghĩ về một đề tài quen thuộc mà vở kịch **Nỏ Thần** đã được giải thưởng trong một cuộc thi kịch bản của hội Nghệ sĩ sân khấu Việt Nam. (*)*

Nhà xuất bản Sân khấu trân trọng giới thiệu với bạn đọc tập kịch này của Khải Nguyên là trân trọng giới thiệu những trang tâm huyết của một người yêu sân khấu và rất mong qua những trang kịch của mình mà trò chuyện về cuộc đời với bạn đọc tri âm.”

(Trích **Lời giới thiệu** của nhà xuất bản Sân khấu)

(*) Tuy nhiên, có những ý kiến cho rằng vở kịch “không ổn” vì có ý biện hộ cho Mị Châu, và phê phán vua -tức là phê phán giới cầm quyền chóp bu.

NHÂN VẬT

THỰC PHÁN –vua nước Âu Lạc, hiệu là An Dương vương.

MỊ CHÂU -con gái Thục Phán.
 NÀNG SEN -con nuôi Thục Phán.
 CAO LỖ -tướng Âu Lạc, triều thần.
 NỒI HẦU -tướng Âu Lạc, triều thần.
 LẠC HẦU - triều thần hàng đầu Âu Lạc.
 LỮ PHONG -bộ chúa của Âu Lạc, gốc Hán, vào hàng triều thần.
 ĐỒNG -con trai Nồi hầu, vị hôn phu, rồi chồng Nàng Sen.
 CAO CUNG -con trai Cao Lỗ.
 TRỌNG THỦY-con trai Triệu Đà (vua nước NamViệt, hiệu là Vũ vương), sang làm con tin ở nước Âu Lạc.
 ĐẶNG GIẢO -mưu sĩ Nam Việt, đi kèm Trọng Thủy.
 CỤ GIÀ. BÀ SÀNH. ÔNG NHỘN. EM BÉ. VÒONG. MỘT SỐ TRIỀU THẦN. MỘT SỐ DÂN THƯỜNG, DÂN BINH, VỆ BINH, LÍNH BÁO, NGƯỜI HẦU, LÍNH TRIỆU,...
ĐỊA ĐIỂM: chủ yếu trong thành Cổ Loa, kinh đô nước Âu Lạc.
THỜI GIAN: -*Màn mở đầu và màn hậu:* người xưa hiện về thời hiện tại.
 -*Cả năm hồi:* thời kì nước Âu Lạc phải đối phó với âm mưu thôn tính của Triệu Đà.

Nỗ thần

MÀN MỞ ĐẦU

Trên triền núi cạnh đền thờ An dương vương (có thể là đền Công ở Nghệ An) Thục Phán từ từ hiện ra trong một vùng ánh sáng mờ, nét mặt trầm tư khắc khoải, mắt đắm chiêu nhìn xa trước mặt.

THỤC PHÁN –*(lẩm bẩm một mình, nhưng tiếng trầm và vang*

như tiếng vọng từ vách núi, chậm rãi, nhấn từng ý):

“Tin thần rồi lại nghe con,

“Cớ mưu chẳng nhiệm thôi còn trách ai”(1)

Tin thần (*ngừng*) rồi lại nghe con (*ngừng, suy nghĩ*) cớ mưu chẳng nhiệm (*ngừng, bắn khoăn*). Người đời sau không hiểu cho ta! Nỗ thần mất thiêng vì đâu? Lưỡi gươm oan nghiệt giáng xuống đầu con ta. Sự tỉnh ngộ muộn màng. Người đời sau buộc tội ta. (*Da diết*) Tội của ta! Tội của ta bắt đầu từ lúc nào?

CAO LỖ -(*từ từ hiện ra, đứng nhìn Thục Phán, nói một mình, giọng thương cảm*): Tội nghiệp! Chuyện nghìn xưa cũ vẫn ray rứt nhà vua. (*Lại gần*) Mấy nghìn năm thao thức, đức vua vẫn chưa giải đáp được cho mình câu hỏi đó sao?

THỤC PHÁN -(*giật mình quay lại*): À, tướng quân Cao Lỗ! Ta vẫn muốn được gần tướng quân mà lại ngại gặp tướng quân. Ta cô đơn quá. Cảm ơn tướng quân đã đến tìm ta.

CAO LỖ: -Từ đạo sa cơ vì mưu thâm kế độc của giặc, tôi phiêu diêu đây đó trên giang sơn gấm vóc của ta. Tôi nguôi lòng vì thấy con dân Âu Lạc dù trải trăm cay nghìn đắng vẫn không tàn lụi. Dù một số kẻ lên ngôi trị nước sau này không biết rút bài học của chúng ta thì trăm họ vẫn bảo tồn được hùng khí giống nòi và tái tạo cơ đồ. Tôi quên đi cái hận của riêng mình, của chúng ta. Tôi chung với muôn dân cái ưu phiền khi vận bĩ, cái hoan lạc khi thế nước đi lên. Qua đây, nghe biết đức vua vẫn tự giam mình trong cô quạnh, tôi định tìm đến giải bày đôi điều mong gỡ mối hâu đức vua.

THỤC PHÁN: Giã ỡn tướng quân. Lòng ta nặng trĩu, hồn ta u ám. Tướng quân biết chẳng đời sau đã hạ bút kết án ta...

CAO LỖ: -Hậu thế của chúng ta công minh lắm đó, thừa đức vua. Họ vẫn lập đền thờ đức vua, họ không tưởng niệm Triệu Đà, mặc dù có quốc sử của triều đại sau đã ngộ nhận y. Như vậy, chẳng phải những người dân họ biết phân biệt rạch ròi lắm sao? Và phải chăng họ đã không quên công lao đức vua thống nhất non sông Âu Lạc, phát triển sự nghiệp của các vua Hùng? Nhưng họ làm sao quên được cái tội của chúng ta đã để đất nước này sa vào vòng tăm tối suốt nghìn năm!

THỤC PHÁN (*run rẩy*): -Tội của chúng ta. Không! Tội của ta. Tướng quân đến đây để hoàn tất bản án mà xưa kia tướng quân chưa có dịp nói thẳng và nói hết với ta chẳng?

CAO LỖ: -Thừa đức vua...

THỤC PHÁN (*đột nhiên xua tay, lùi lại*): -Hãy khoan! Con ta kia, ta... (*lùi dần và từ từ biến đi*).

*Cao Lỗ lưỡng lự một chút rồi cũng biến đi cùng vùng ánh sáng.
Ở một góc sân khấu khác, Mị Châu cùng Nàng Sen hiện ra cùng
một
vùng ánh sáng mờ.*

MỊ CHÂU: -Đức vua không muốn nhìn mặt ta. Lời thề của ta trước khi húng chịu lưỡi gươm bi phần của cha ta đã ứng nghiệm mà người vẫn khôn nguôi. Thần dân còn thấu hiểu cho ta. Thần dân dành cho ta một nơi hâm hưởng cạnh nơi thờ người, có biết đâu ta vẫn xa cách cha ta hơn là muôn trùng sông núi.

NÀNG SEN: -Vua cha có nỗi khổ tâm riêng của người.

MỊ CHÂU: -Thế ta không có nỗi khổ tâm của ta sao? Em không chịu ở bên ta, em cũng không hiểu ta.

NÀNG SEN: -Tôi ở với mọi nhà. Người ta không khấn tên tôi, nhưng mọi người đều cảm thấy có tôi nơi họ và tôi cũng cảm thấy tôi hoà vào họ. Chính vì vậy mà tôi rất hiểu công chúa.

MỊ CHÂU: -Em rất hiểu ta? Thế em khinh ghét ta hay em thương hại ta?

NÀNG SEN (*lắng tai nghe*): -Khoan! Công chúa nghe kìa!

Tiếng ngâm thơ giọng nữ nghe rõ dần:

“... chuyện Mị Châu

“Trái tim làm chỗ để trên đầu

“Nỏ thần vô ý trao tay giặc

“Nên nỗi cơ đồ đắm biển sâu”.(2)

MỊ CHÂU (*hai tay ôm mặt*): -Trời ơi! (*Một lát, ngừng lên*) Người đời nay bảo: thời gian là một quan toà rộng lượng, vậy mà...

NÀNG SEN: -Không, người đời nay nói: thời gian chỉ có thể là quan toà rộng lượng một khi lương tâm là người buộc tội và hành động thiết thực là người bào chữa.

MỊ CHÂU (*giọng kinh hãi*): -Em cũng là người kết án ta khắc nghiệt vậy sao?

NÀNG SEN: -Tôi chỉ can gián công chúa xưa kia... (*giọng xa xăm*) khi con người ấy bước vào cuộc đời công chúa.

MỊ CHÂU: -Con người ấy... (*lại lấy tay ôm mặt*) Trời hỡi! Ai đem đến cho ta con người ấy?

NÀNG SEN: -Ai đem hấn đến ư? Công chúa có nhớ chăng...

Tất cả mờ dần. Chuyển vào hồi Một.

(1) Đại Nam quốc sử diễn ca của Lê Ngô Cát và Phạm Đình Toái.

(2) Thơ Tố Hữu.

Nỗ thần

HỒI MỘT - Cảnh 1

Trong thành Cổ Loa. Một bãi rộng và đường đi. Phía xa, một ngôi đền. Có thể thấy tháp thoáng bàn thờ nỗ thần. Trống đồng treo trên giá. Tiếng trống đồng trầm hùng, tiếng chuông đồng ngân rền. Lễ mừng đánh thắng quan Triệu Đà xâm lược. Một người dân ra.

NGƯỜI DÂN 1: -Chúng ta đến chậm rồi.

NGƯỜI DÂN 2: -Lễ tế thần nỗ hay lễ mừng chiến thắng nhỉ?

NGƯỜI DÂN 3: -Thì lễ mừng chiến thắng dâng trước thần nỗ chứ sao.

NGƯỜI DÂN 2: -Triệu Đà chắc cạch đến già, chẳng dám xâm phạm đến ta nữa đâu. Họ Triệu nhà nó mất Đà rồi.

NGƯỜI DÂN 1: -Anh nghĩ thế à? Triệu Đà là đứa gian hùng, bụng dạ thâm hiểm, phản trắc. Trước đây khi còn ở dưới trướng Nhâm Ngao, hắn đã có bụng lật chủ. Kịp khi Nhâm Ngao chết, hắn tự lập làm chúa. Sợ vua Tần hỏi tội, hắn muốn dựa vào ta. Tần suy, hắn lập nước Nam Việt, định giương cờ tranh bá đồ vương. Nhưng khi hắn tập hợp lực lượng vừa đủ mạnh thì Lưu Bang đã nuốt xong Trung nguyên. Hắn quay lại định thôn tính nước ta mở rộng cương vực, bành trướng thế lực để hùng cứ phương Nam đối chọi với nhà Hán tiến tới làm chúa tể thiên hạ. Hắn học đòi làm Tần Thủy hoàng nhưng lại kém thế và kém thối hơn nên phải cố vượt tiền bối hắn về mặt xảo trá. Chẳng phải mới thua ta mấy keo mà hắn đã chùn đầu.

NGƯỜI DÂN 2: -Hắn khiếp vía vì nỗ thần rồi.

NGƯỜI DÂN 3: -Tôi nghe nói nỗ thần là do thần Kim Qui báo mộng bày cho tướng quân Cao Lỗ chế ra. Thần dặn phải cất nỗ thần vào nơi kín đáo, thâm nghiêm, và lựa những người sử dụng cho cẩn trọng. Xem vậy thì không phải nỗ thần cứ mặc nhiên mà linh nghiệm mãi.

NGƯỜI DÂN 1: -Dân Âu Lạc ta chẳng phải từ khi có nỗ thần mới biết đánh giặc. Trước đây, dân ta đã từng đánh rã năm mươi vạn quân Tần, bêu xác tướng giặc Đồ Thư. Nhưng hồi ấy dân ta dùng cách đánh lén, đánh lẻ, đánh tĩa làm cho giặc ăn không ngon, ngủ không yên, bị tiêu hao, kiệt quệ dần. Ngày nay, quân ta công nhiên đối mặt thắng lợi với quân Triệu Đà. Nỗ thần “liên châu” xuất hiện vào lúc nước ta quân đã thành đội ngũ tinh nhuệ, chiến thuyền đã

thành đoàn san sát, thành Cổ Loa được dựng lên kiên cố và bí hiểm...

NGƯỜI DÂN 1: -Phải, quân Triệu sợ nỏ thần thật, nhưng Triệu Đà không chỉ lo về nỏ thần mà thôi. *(Ngừng lại lắng nghe)* Tiếng trống ở đền nỏ thần lúc nào nghe cũng xao xuyến thôi thúc lạ.

NGƯỜI DÂN 2: -Nghe nói là vật báu truyền quốc từ thời Hùng vương đấy.

NGƯỜI DÂN 1: -Nước ta không hiểm trở đồng. Nhưng đây là Trống Cái, tương truyền do chính đức Hùng vương đúc nên. *(Tiếng trống đổ hồi)* Thôi chết! Lễ xong rồi.

NGƯỜI DÂN 2: -Không kịp lễ thì chúng ta dự hội vậy. Nghe nói có thi bắn nỏ, đấu vật, đua thuyền và nhiều trò nữa. Tha hồ xem.
Sân khấu trống một lát sau khi những người dân ra hết.

Thực Phán và Lạc hầu vào, đang nói dở câu chuyện.

THỰC PHÁN: -Khanh có cho là Triệu Đà thật bụng cầu hoà không?

LẠC HẦU: -Tâu đức vua, ông ta tỏ vẻ nước đàn anh muốn hoà hiếu và giúp nước ta cùng cường thịnh.

THỰC PHÁN: -A hà! Giúp nước ta cùng cường thịnh à! Khanh có biết chuyện kẻ dân gian này không? Một gã sống cạnh một nhà đang chí thú làm ăn có cơ khá lên. Hắn ta được một vị thần ban cho một điều ước duy nhất. Hắn ước gì, khanh có nghĩ ra không? Hắn ước cho nhà hàng xóm lụn bại. Đó! Ông láng giềng của ta là vậy đó. Ý mà không nuốt được ta thì tìm mọi cách kiềm chế ta, phá ta.

LẠC HẦU: -Muôn tâu, thần cũng ngờ lắm; nhưng sứ Triệu nói Triệu vương rất hiền lòng vì các quan biên cảnh bên ta không chịu tự kiềm chế khiến hai bên hiềm khích mãi. Nghe nói Triệu vương thường phán rằng hai nước nên liên kết không nên chia rẽ.

THỰC PHÁN: -Nói lạ! Ai gây sự? Ai luôn luôn quấy rối, lúc ngầm ngầm, lúc công khai?

LẠC HẦU: -Ông ta cũng hay phán: Ta là dòng dõi trung nguyên, chân chính quân tử, làm gì cũng quang minh chính đại, không giở mưu ma chước quỷ. Nên kiên trì hữu nghị, hợp tác mọi mặt, lo cho ổn định dài lâu và nghĩ tới mai sau.

THỰC PHÁN: -Hừm! bốn “nên”. Nghe tử tế gớm!

LẠC HẦU: -Dạ, họ nói nhiều giọng lắm, ta khó mà bì kịp. Nhưng dấu sao đây cũng là một dịp yên hàn.

THỰC PHÁN: -Thôi được! Để ta suy nghĩ và bàn với các khanh sau. *(Định đi, lại quay lại)* À này! Khanh thấy con trai Cao Lỗ thế

nào?

LẠC HẦU: *(ngạc nhiên, dè dặt)*: Muôn tâu... cũng khôì ngô, chỉ phải cái hơi xốc nổi.

THỰC PHÁN: -Độ tuổi hai mươi mà được thế cũng khá lắm rồi. Ta định chọn làm phò mã, ý khanh ra sao?

LẠC HẦU *(hơi biến sắc mặt)*: -Dạ,... công chúa cũng hãy còn nhỏ tuổi.

THỰC PHÁN *(cười)*: -Cũng chẳng nhỏ nữa đâu. Khanh về nhé. *(Đi khuất về phía cung vua)*.

LẠC HẦU *(nhìn theo, mắt tối sầm lại)*: -Ôi! Nhà vua! Nhà vua! Sao thiên vị làm vậy? Trong việc phò tá nhà vua kế nghiệp vua Hùng, ta công lao kém gì Cao Lỗ? Không có ta nội ứng thì đã dễ mà Hùng Vương trao ngôi cho nhà vua! Con trai ta chũng chạc là vậy, ăn đứt con trai Cao Lỗ. Ôi! Mong lớn của cha con ta!

Lạc hầu định đi thì Cao Lỗ vào.

LẠC HẦU *(vái)*: -Kính chào Cao tướng quân.

CAO LỖ *(vội đáp lễ)*: -Ấy chết! Ngài là Lạc hầu ngôi cao thân cận đức vua sao lại khiêm cung quá thế, khiến kẻ mọn này xiết bao bối rối.

LẠC HẦU: -Tôi cúi mình trước vị tướng lừng danh đã xây nên thành Cổ Loa hùng vĩ này, đã mấy lần đánh tan quân Triệu xâm lấn bờ cõi Âu Lạc.

CAO LỖ: -Xây lên thành, phá được giặc, trên là nhờ đức lớn nhà vua, dưới là nhờ công các quan, các tướng, sau nữa là sức của muôn dân. Cao Lỗ tôi chỉ biết hết lòng góp tài hèn, sức mọn mà thôi.

LẠC HẦU: -Có thành này, có nỏ thần, có tướng quân, thần dân Âu Lạc có thể an tâm ăn ngon, ngủ sướng.

CAO LỖ: -Tôi e những kẻ ôm tham vọng lớn ở phương bắc kia không chịu để yên cho ta làm ăn, nói gì đến ăn ngon ngủ sướng.

LẠC HẦU: -Tướng quân không muốn hoà với Triệu à?

CAO LỖ: -Nước ta có gây sự với họ đâu. Thế mà dân ta cứ khổ mãi với hết quân Tần lại đến quân Triệu. Trước mắt và lâu dài về sau còn bao việc phải lo toan: khai phá đầm lầy, rừng rậm, chống lũ, chống hạn, sao nước ta lại không muốn yên hưởng thái bình? Sống với một anh láng giềng xảo quyệt bụng dạ khôn lường thật khó.

LẠC HẦU: -Triệu vương chịu cho con trưởng sang làm con tin kia mà. Nếu không nhận hoà thì họ có cớ để động binh mãi. Trăm họ cứ phải chịu điều linh. Chi bằng ta cứ giao hiếu, một mặt cứ phòng bị chu đáo, có phải hơn không? *(Nói riêng)* Hòa hiếu thì những kẻ nắm binh quyền ít có dịp mà vênh mặt lên.

CAO LỖ: -Lời bàn của quan Lạc hầu quả là có ý trông rộng nhìn xa. Nhưng có lẽ không nhận con tin mà hơn. *(Ngừng một chút, đắn đo, rồi chuyển hướng câu chuyện)* Thôi việc đó chờ đức vua bàn định. Tôi muốn ngài cho ý kiến về việc cử người lên ải bắc.

LẠC HẦU: -Tướng quân định cử những ai?

CAO LỖ: -Ngài thấy tướng Đồng con trưởng Nồi hầu có được không?

LẠC HẦU: -Đồng thì khá đấy, nhưng chưa bằng lệnh công tử. Được cả hai cùng lên trấn ngự thì biên cương phía bắc sẽ vững như có trường thành.

CAO LỖ: -Con trai tôi cũng còn trẻ người non dạ lắm. E rằng đức vua phân tâm.

LẠC HẦU: -Tướng quân cứ vào thỉnh mệnh đi. Nếu cần, tôi xin góp lời tâu lên.

CAO LỖ: -Bây giờ tôi phải đến gặp Nồi hầu. Kính ngài lại nhà. *(Ra)*.

LẠC HẦU *(nhìn theo, mắt nheo lại, gật đầu luôn mấy cái)*: -Cao Cung phải đi xa mới được! Đó là lòng trời.

Nỗ thần

Cảnh 2

Trong thành Cổ Loa. Nhạc nền cho ngày hội có thể cảm nhận được là đang diễn ra sau màn giữa. Mị Châu và Nàng Sen đi ra trước màn giữa.

NÀNG SEN: -Em biết tại sao cuộc thi của các tay nỗ nam đang hồi sôi nổi chị lại lánh ra đây rồi. Chị sợ Cao công tử lúng túng nên bắn trượt chứ gì.

MỊ CHÂU: -Sen cứ nói vớ vẩn. Người ta thì can gì đến chị?

NÀNG SEN: -Khốn nhưng khi “người ta” nhìn trộm thì “ai” cứ đỏ mặt rồi cúi đầu mà tay thì luống cuống cơ!

MỊ CHÂU: -Chị không nói chuyện với Sen nữa. *(Nói lảng)* Em bảo những ai sẽ thắng cuộc thi bắn nỗ bên nam nào?

NÀNG SEN *(cười tủm)*: -Còn ai nữa, nhất định là Cao công tử rồi!

MỊ CHÂU *(tinh nghịch)*: -Đồng nữa chứ! Sao không ở lại cổ vũ

người ta?

NÀNG SEN (*trêu*): -Em sợ một mình em ở lại nhờ Cao công tử thua, công tử suy bì, rồi trách “ai”.

MỊ CHÂU: -Em nghĩ xấu cho công tử rồi.

NÀNG SEN: -Rõ là chị bệnh đấy nhé!

MỊ CHÂU: -Em ranh lắm. (*Phía trong có tiếng reo từng đợt*) Sắp đến lượt các tay nỏ nữ rồi đấy. Em mau vào sửa soạn đi!

NÀNG SEN: -Chị có dự không?

MỊ CHÂU: -Tay nỏ chị còn vụng lắm.

NÀNG SEN: -Cứ thi cho vui đi chị!

MỊ CHÂU: -Chịu thôi. Lóng ngóng người ta cười cho, thôi để lần sau. Lần này em cố giết giải nhé!

Cả hai cùng vào. Sân khấu phía ngoài màn giữa trống một lát. Phía sau

màn giữa vọng ra từng nhịp ba tiếng trống một. Từng đợt có tiếng reo

“trúng hồng tâm rồi!”, “giỏi! giỏi!”, “hay lắm!”, v.v... Màn giữa mở ra.

Một cụ già mặc quần áo sồi nhuộm nâu non, chít khăn đỏ, thắt lưng

điều, đi guốc gỗ mũi cong, cầm công đứng giữa sân khấu.

Dàn hàng bên phải sân khấu là tốp tay nỏ nam, trong đó có Cao Cung,

Đổng. Dàn hàng bên trái sân khấu là tốp tay nỏ nữ, trong đó có

Nàng Sen. Hai bên đối diện nhau. Mỗi người đều tay cầm nỏ, thắt lưng

đeo túi tên. Phía trong sân khấu là những người xem, trong đó có Mị

Châu. Phía trước những người xem có một cái ki trên đặt một chông

lụa hồng và một cái khay đựng bọc trâu cau gói trong một tấm khăn điều. Cụ già giơ cao công đánh ba tiếng rồi nói lớn:

CỤ GIÀ: -Chiềng bà con

Nhân lễ mừng thắng trận

Cùng chiêm bái nỏ thần

Thừa lệnh đức chí nhân

Mở hội vui trăm họ.

Vừa rồi thi bắn nỏ

Trai gái đều dốc lòng

Mau mau mở khăn hồng

Ra mời trầu úy lạo!

Mấy bà đến mở bọc trầu trên khay.

MỘT BÀ: -Xin thưa với trùm với lại thưa với bà con, tôi xin có nhời này. Chúng tôi xin mang khay trầu đến cho các cậu để các cậu mời các cô, rồi mang đến cho các cô để các cô mời các cậu. Có được không ạ?

NHIỀU TIẾNG NÓI: -Ý bà Sành hay đó.

MỘT ÔNG (*đứng trong đám người xem, tay cầm nỏ*): -Thế thì ai mời trầu tôi?

BÀ SÀNH: -Để thần bia mời ông.

MỘT ÔNG TRONG Đám ĐÔNG: -Phải đó! Ông Nhộn bắn hai phát tên đều đi tìm cò, phải bỏ cuộc chuồn mất. Giờ để thần bia mời trầu trả ơn ông là phải đó.

ÔNG NHỘN: -Ấy! Có mấy con ruồi vo ve quanh bia. Tôi bực mình tôi mới bắn đứt ngay cánh hai con đấy chứ. Chẳng tin, bà con thử tìm quanh bia mà xem!

NGƯỜI KHÁC TRONG Đám ĐÔNG: -Ngày nào ông cũng lăng xăng vác nỏ ra bãi tập, thì ra tập bắn ruồi.

BÀ SÀNH: -Ông Nhộn mà bắn được ruồi thì đã phúc cho bà con ta. Có ông ấy là ruồi ám người ta thì có. Ra bãi tập chỉ thấy miệng ông ta bắn ra liên hồi kì trận những câu tếu, còn tay ông ta có thấy động đậy gì đâu.

ÔNG NHỘN: -Thôi! Thôi! Xin chịu bà Sành. Miệng tôi chỉ bắn ra những câu vui nhộn thôi. Còn miệng bà chị thì bắn ra toàn là mảnh sắc. Nói thật, tôi bắn bia hơi xoàng, nhưng bắn quân giặc Triệu thì không xoàng đâu nhá. Chúng nó đi đông như kiến cỏ. Tôi chẳng cần ngắm cứ lấy cò, không trúng thẳng bên phải thì trúng thẳng bên trái, không găm thẳng đi trước găm thẳng đi sau. Tôi đổ bà phun mảnh cửa của bà ra mà giết được giặc đấy! Hề, hề, bà Sành chẳng sành hơn tôi đâu. Bà chỉ được cái dòn.

Mọi người cười ồ.

MỘT NGƯỜI: -Xinh dòn hay cứng dòn đấy hả ông Nhộn?

BÀ SÀNH (*với ông Nhộn*): -Xì! Thế nếu chúng đi thưa ra thì ông lại bắn ruồi chắc? Hôm nay tay tôi giờ chứng, nếu không tôi quyết bắn thi với ông.

CỤ GIÀ: -Được rồi! Được rồi! Lát nữa sẽ để cho bà Sành ông Nhộn lên võ đài mà đánh võ mồm. Giờ thì tôi định thế này: phạt ông Nhộn về tội bắn trượt và bỏ cuộc phải đi bưng khay trầu để bà Sành chia cho các cô, các cậu theo lời ước của bà ấy ban nãy. Bà con có

ưng không?

ĐÁM ĐÔNG: -Hay lắm! Hay lắm!

ÔNG NHỘN (*đeo nỏ vào vai, xăng xái đến bên kĩ bưng khay trầu, liếc bà Sành*): -Nào! Tôi xin sánh đôi với bà.

BÀ SÀNH (*lờm*): -Có mà sánh đôi với cái tiểu sành.

Sau khi nam nữ hai bên mời trầu nhau, cụ già lại đồng dục đánh ba

tiếng cồng rồi đồng dục nói:

CỤ GIÀ: -Giờ đến phần trao giải. Thưa bà con! Có chỗ khó xử. Hội thi bắn nỏ chỉ trao hai giải nhất, một cho bên nam, một cho bên nữ. Nhưng bên nam có hai người đều bắn ba phát trúng hồng tâm thì biết trao giải cho ai?

MỘT NGƯỜI: -Chia đôi.

NGƯỜI KHÁC: -Chia đôi không hay. Để hai người thử sức bằng keo vật.

NGƯỜI BAN NẤY: -Sao lại keo vật vào đây? Vật có giải của vật chứ.

ÔNG NHỘN: -Để tôi đưa cái điều giấy của tôi ra đây, ai bắn đứt dây điều thì được nhận giải.

BÀ SÀNH: -Chờ được điều của ông lại phải chờ gió. Hay ông thôi?

ÔNG NHỘN: -Hề, hề, đừng lo điều tôi không gặp gió. Chỉ lo bà gặp gió thôi.

CỤ GIÀ: -Thôi! Bà con hãy nhìn kia! Có mấy con điều hâu từ phía bắc đang liệng vòng xuống đây. Bây giờ cậu Đống, cậu Cung, hai người được giải nhất vừa rồi, ai hạ được con bay đầu thì giật giải.

ĐÁM ĐÔNG: -Chí phải! Chí phải!

NÀNG SEN (*bước ra*): -Xin trùm cho cháu cùng dự bắn.

CỤ GIÀ: -Nàng Sen giật giải nhất nữ rồi mà!

NÀNG SEN -Dạ, bên nam phải thi đấu lại thì nên hợp hai giải lại để tuyển cho công bằng.

CỤ GIÀ (*vuốt râu*): -Khá khen! Được!

Cung, Đống, Nàng Sen bước ra cùng giương nỏ lên trời, rồi bắn.

MỌI NGƯỜI (*reo*): -Trúng rồi! Rơi rồi!

MỘT EM BÉ: -Để cháu đi nặt. (*Chạy đi. Một chốc mang con điều hâu vào, reo to*) Hai tên trúng! Hai tên trúng! (*đưa con chim cho cụ già*).

CỤ GIÀ (*chăm chú xem xét*): -Hà, hà,... có hai mũi tên trúng đích thật. Mũi tên trúng đầu buộc chỉ đỏ. Của ai nào? (*Đống bước ra*).

Trúng ngực là mũi tên buộc chỉ xanh. (*Nàng Sen cúi đầu cười tủm tỉm. Trong đám đông rộ lên tiếng nữ*): “Giỏi! giỏi! Nàng Sen giỏi!”. (*Cụ già nhìn kĩ con chim chọt kêu lên thích thú*) Hay quá! Mũi tên thứ ba phạt đứt xương cánh phải lìa khỏi mình chim nên không mắc vào đây. Bắn thế cũng là tài. (*vuốt râu*) Thế vẫn khó xử đây.

TIẾNG NÓI TRONG ĐÁM ĐÔNG: -Chưa tài bằng bắn đứt cánh ruồi. Trao giải cho ông Nhộn đi thôi!

ÔNG NHỘN (*Làm bộ xăm xấn giương nỏ*): -Để tôi bắn xua mấy con diều hâu còn lại cút đi, rồi tôi nhận hai giải luôn thế.

BÀ SÀNH: -Chúng nó đang kêu đằng sau lũy tre kia kìa. Ông chạy mau đến đấy mà nhận giải mấy con chuột đồng chết, kéo chúng tha đi mất.

MỘT BÀ: -Diều hâu chẳng sợ tên của ông Nhộn đâu. Nhưng bà Sành ông Nhộn mà đấu mồm thì xua được chúng đấy.

CỤ GIÀ: -Thôi! Xin hai người hãy tạm đình khẩu chiến. Tôi bàn thế này chỗ lựa hai giải nhất nay đem may áo tặng ba người.

ÔNG NHỘN: -May áo mặc chung ạ?

BÀ SÀNH (*lờm*): -Rõ tưởng khôn hoá dòn ra đại. (*Nói to*) Xin cứ là theo ý trùm đấy ạ.

ĐÁM ĐÔNG: -Chí lí! Chí lí!

CỤ GIÀ: -Giờ xin để mọi người vui múa hát.

Nam nữ hát lượn. Đến lúc họ đang múa thì Nàng Sen và Đồng lánh ra

một góc.

ĐỒNG: -Chiều nay tôi rời thành Loa đây.

NÀNG SEN (*hơi ngoảnh đi cắn môi, không nói*).

ĐỒNG: -Tôi đi lên biên cương phía bắc.

NÀNG SEN (*vẫn im*).

ĐỒNG: -Sen giận tôi à? Sao lại giận?

NÀNG SEN: -Chiều nay đã đi rồi mà giờ mới nói.

ĐỒNG: -Thì Cao tướng quân mới cho lệnh mà.

NÀNG SEN: -Hứ! em nghe rục rịch từ hôm qua kia.

ĐỒNG: -Đó chỉ là ý của tướng quân thôi. Phải được đức vua chuẩn y đã.

NÀNG SEN: -Nghe tin phải bàn ngay với người ta chứ. Đến lúc có lệnh vua thì chậm quá rồi.

ĐỒNG (*lo lắng*): -Sen không muốn cho tôi đi trấn ải Bắc à?

NÀNG SEN: -Ai thềm níu áo mà cứ tưởng... Đến lúc sắp đi mới nói thì ai người ta sắm sửa kịp hành trang cho.

ĐỒNG (*thở phào*): -Thế mà cứ ỡm ờ làm tôi... Ngỡ gì chứ hành

trang thì có chi đâu mà phải lo.

NÀNG SEN: -Nói thế chứ em đã thu xếp từ tối hôm qua. Vừa cho người đưa sang bên ấy. *(Hất đầu về phía Cao Cung)* Cao công tử cùng lên đó phải không? *(Đổng gật đầu)* Sao không chia tay chị Mị nhỉ?

ĐỒNG *(cười)*: -Nàng Sen cứ nghĩ là họ đã như chúng mình rồi. Với lại Cao huynh có nói là giặc đang dòm dỏ thì mọi việc riêng đành gác lại.

NÀNG SEN: -Thế là kém người ta nhé.

ĐỒNG: -Kém tí ti thôi, nhưng lại hơn nhiều.

NÀNG SEN: -Hơn gì?

ĐỒNG: -Có người để mà về thăm.

NÀNG SEN *(ngủ nghĩ)*: -Ý! Thế thì phải chia lìa luôn thôi. Kẻo nữa rồi quân giặc chúng cười cho.

ĐỒNG: -Nói vui đấy mà. Tôi đã thưa với cha là sau khi tôi xong việc ở biên cảnh, chúng mình mới làm lễ cưới. Sen đã ưng chưa?

NÀNG SEN: -Thế thì được. Nhưng phải có tin về luôn đấy! Thôi ta vào cùng vui với họ, không họ lại chọc cho.

Vừa lúc Cao Cung đến gần, chào Nàng Sen, rồi quay sang

Đổng:

CAO CUNG: -Chúng ta phải về lo liệu việc lên đường cho kịp. *(Nói với Nàng Sen)* Xin từ biệt Nàng Sen nhé.

NÀNG SEN: -Thế công tử không chào từ biệt chị Mị tôi à?

CAO CUNG *(hơi lúng túng)*: -Cho tôi gửi lời chào công chúa.

NÀNG SEN: -Gửi thì tôi không kham nổi, mà chị Mị sẽ không nhận đâu.

CAO CUNG: -Vậy thì để hôm nào trở về phục mệnh đức vua, tôi xin đến chào vậy.

NÀNG SEN *(cười)*: -Úi! Chào từ biệt mà chờ đến lúc trở về sao?

ĐỒNG *(gỡ bí cho bạn)*: -Theo lệnh trên, hai chúng tôi phải kíp lên đường. Thôi Sen liệu nói đỡ cho anh Cung, cho cả tôi nữa.

Hai người chào rồi ra khuất. Mị châu từ từ đi đến bên cạnh Nàng Sen

cùng trông theo hướng những người vừa đi.

Nỏ thần

HỒI HAI - Cảnh 1

Trong thành Cổ Loa. Bãi rộng, đường đi, gần khu cung điện.

NÒI HẦU: -Thưa tướng quân, nên chăng để cho Triệu công tử(3) ở thành trong. Chỗ đó không nên có người nước ngoài, nhất là người của nước chưa biết có thật bụng hoà hiếu hay không.

CAO LỖ: -Thưa hầu huynh, tôi nghĩ cái đáng nói là không cần nhận con tin của Triệu Đà. Nếu thật sự tin nhau thì cần gì phải con tin. Thà tuyệt giao còn hơn.

NÒI HẦU: -Cắm cửa không phải là cách hay. Kẻ kia vẫn cứ mạnh tâm. Mà dân hai nước ở hai bên biên giới chẳng dễ đoạn tình nhau. Về chuyện con tin, đức vua ta sao mà chuyển ý nhanh thế! Người muốn an hưởng tuổi già chẳng?

CAO LỖ: -Đức vua tuy già nhưng chắc chưa phai hùng tâm tráng chí xưa kia. Chỉ vì một số các quan, các tướng khéo lung lạc.

NÒI HẦU: -Đứng đầu là Lạc hầu. Hình như ông ta không hài lòng về tướng quân?

CAO LỖ: -Tôi cũng không biết nữa. Tôi vẫn rất kính trọng Lạc hầu, người đã có công giúp rập Thục vương lên ngôi, và cũng là người có công chiêu dân lập ấp.

NÒI HẦU: -Nhưng phải chăng ông ta không nghĩ ngại gì khi tướng quân khuyên không nên bắt dân cống nạp quá nhiều?

CAO LỖ: -Chuyện đã lâu rồi. Vả, Lạc hầu cũng đã chịu nghe theo.

NÒI HẦU: -Song, tướng quân ngày càng được dân mến, vua tin.

CAO LỖ: -Nhưng Lạc hầu vẫn là một trong những rường cột của xã tắc.

NÒI HẦU: -Ngay khi mới chân ướt chân ráo đến Cổ Loa, Đặng Giảo đã đưa Trọng Thủy đến yết kiến Lạc hầu.

CAO LỖ: -Đấy có thể chỉ là cái khôn khéo thông thường của các sứ giả.

NÒI HẦU: -Có phải vì những giao thiệp cần có của sứ giả mà họ đem châu báu, vãi vốc biểu các triều thần chúng ta không? Những vũ nữ, những mưu sĩ có thật sự cần thiết cho một phái bộ con tin không?

CAO LỖ: -Thú thật, tôi chưa bao giờ an tâm về đám con tin này. Cho nên tôi nghĩ tốt hơn cả là để Trọng Thủy và đám tùy tùng của y ngụ tại thành trong. Đó cũng là một cách giữ chân họ.

NÒI HẦU: -Những kẻ đi theo Trọng Thủy đều thuộc loại sùng sỏ ở Phiên Ngung(4), tôi e chẳng dễ mà ràng buộc họ. Ở thành trong có

quan quân nhưng lại không có dân. Vả lại, cũng khó có cớ để ngăn họ la cà ra thành ngoài. Còn nếu cho họ ở thành ngoài thì lại khác.

CAO LỖ: -Cho họ ở gần dân họ có thể trà trộn vào dân, thao túng dân.

NỘI HẦU: -Phong hoá Nam Bắc khác nhau, họ không dễ thâm nhập được.

CAO LỖ: -Nhưng ý đức vua đã quyết rồi. Bây giờ chúng ta phải giám sát cho nghiêm, cho chặt. Phiên hầu huynh về đồn đốc quân dân ở thành ngoài, còn tôi sẽ hết sức nhắc nhở quan quân ở thành trong.

NỘI HẦU: -Xin y lệnh tướng quân.

MÀN

(1) Từ thời nhà Chu bên Tàu, con vua chư hầu thì gọi là công tử. Không chịu gọi Trọng Thủy là hoàng tử là có ý hạ uy thế.

(2) Nơi Triệu Đà đóng đô, nay thuộc Quảng châu, Trung quốc.

Nở thân

Cảnh 2

Cổ Loa. Một bãi tập bắn ở ngoài thành nội. Nhiều tốp nam nữ tập bắn
nỏ.

TRỌNG THỦY (*lân la đến gần một tốp*): -Chào chư vị.

ÔNG NHỘN: -Không dám. Chào cậu-hoàng-tử Trọng Thủy. Cậu hoàng tử có đôi hia đẹp quá. Nhưng đất ở đây trơn lắm đấy ạ.

TRỌNG THỦY: -Chư vị vui quá nhỉ.

ÔNG NHỘN: -Vui chứ. Chúng tôi đang tập bắn mè rừng.

BÀ SÀNH: Không phải mè rừng đâu. Nó là mè nhà bỏ đi hoang lâu ngày rồi thành cáo đấy.

TRỌNG THỦY: -Các vị có bắn được chim đang bay không?

ÔNG NHỘN: -Chim cuốc đang lủi chúng tôi cũng bắn được.

TRỌNG THỦY: -Bắn chim đang bay khó nhiều chứ?

BÀ SÀNH: (*trở về phía Nàng Sen*): -Hôm trước điều hầu đang

bay dôm dỏ gà con, Nàng Sen của chúng tôi bắn một phát xuyên đầu đấy.

Trọng Thủy thấy tốp Mị Châu, Nàng Sen bèn đi tới.

TRỌNG THỦY (*thi lễ*): -Kính chào hai công nương. Chà! Nhìn trường công chúa giương nỏ tôi ngỡ như được thấy nàng Lộng Ngọc nâng ngọc tiêu của Tiêu Lang, mà lại thêm nét hào hùng. Không biết nên thêm chữ gì vào bốn chữ “yếu điệu thực nữ” cho thật xứng?

MỊ CHÂU: -Tôi cảm nỏ còn vụng lắm, chẳng ra gì đâu.

TRỌNG THỦY: -Cái đẹp không ở chỗ bắn vụng hay thạo. Và chẳng, chức thiện xạ không hợp với các bậc kim chi ngọc điệp như hai công nương.

NÀNG SEN (*khó chịu*): -Nghĩa là công tử muốn chúng tôi coi cái nỏ chỉ là một thứ trang sức thôi phải không?

TRỌNG THỦY: -Không... à mà... nghĩa là giá các công nương cầm đàn tì bà thì còn tuyệt hảo nữa kia. Hơn nữa, chỗ của các công nương là lầu son gác tía.

NÀNG SEN (*nói buông lỏng*): -Chúng tôi không là những con chim suốt ngày rửa lông trong lồng. (*Nói với Mị Châu*) Ta về dệt lụa tiếp đi chị.

Cả hai ra. Trọng Thủy nhìn theo chưng hửng, rồi lại gắp một tốp khác.

TRỌNG THỦY: -Các vị cho tôi tập bắn với nào.

MỘT NGƯỜI: -Hoàng tử quen bắn cung mà.

TRỌNG THỦY: -Phải. Phương bắc thường dùng cung. Cung thuận tiện hơn nỏ. Mang xách dễ mà lại bắn được nhanh.

MỘT NGƯỜI KHÁC (*bị khích*): -Nhưng nỏ bắn được xa, xuyên mạnh, dễ trúng đích, nhất là có thể bắn nhiều tên một lúc. Quân Triệu hẳn biết rõ.

TRỌNG THỦY (*chỉ cái nỏ trên tay người kia*): -Nỏ này thì chỉ bắn phát một chứ mấy.

NGƯỜI THỨ HAI: -Nỏ này chỉ bắn tập thôi.

TRỌNG THỦY: -À, tôi hiểu rồi. Bạn muốn nói nỏ thần phải không?

NGƯỜI THỨ HAI: -Nỏ thần thì đã đành. Không chỉ nỏ thần.

TRỌNG THỦY (*làm ra vẻ ngờ nghệch*): -Lạ nhỉ! Tôi tưởng trên đời này chỉ có nỏ thần là lợi hại hơn cung mà thôi. Bạn không nói vui đấy chứ?

NGƯỜI THỨ HAI (*bực mình*): -Được rồi! Tôi sẽ...

Ông Nhộn từ nãy đã lắng nghe, vội tới gần.

ÔNG NHỘN (*vỗ vai người kia*): -Này Tam! Cung hơn đứt nỏ, há lại không biết hay sao mà dám khua môi trước cậu-hoàng-tử?

TAM (*trợn mắt*): -Hơn là hơn thế nào?

ÔNG NHỘN: -Ấy có sự tích đấy.

TAM (*tò mò*): -Sự tích gì?

ÔNG NHỘN (*vừa nói, vừa nghĩ*): -Sự tích thế này. Số là... E hèm! Số là ngày xưa ấy mà... Ngày xưa, ngày xưa có hai anh em làm được một đám nương quanh nhà rất chi là tốt. Ấy thế là chim muông kéo đến phá phách loạn cả lên.. Hai anh em đánh bầy không xuể. Người em bèn ngồi khóc. Thần mới ban cho hai cái nỏ. Hai anh em chỉ việc ngồi trên sàn nhà bắn ra. Chim muông tan tành cả. Người em quen mui mới vác nỏ đi bán gia cầm hàng xóm. Người ta kiện lên tận trời. Ngọc hoàng thượng đế mới sai thần Sét xuống phân xử. Thần Sét nổi giận lôi đình, -thiên lôi mà! thiên lôi thì bao giờ chẳng sẵn sàng nổi giận, bèn giật lấy cái nỏ trong tay người em quẳng vút về phương Bắc. Thằng em vừa khóc, vừa chạy đi tìm nhặt. Hắn chạy rông rã một tháng trời thì vừa vắn chiếc nỏ rơi xuống, suýt trúng đầu hắn ta. Vì thần Sét ném mạnh quá nên thân nỏ bị gãy rời ra chỉ còn cánh nỏ và dây nỏ. Thằng em ngồi khóc suốt một ngày mà không hết đói bụng, đành xách phần còn lại của cái nỏ đi kiếm con chim, con chuột đựng lấy sức mà ngồi khóc tiếp, -khóc để bắt đền thần Sét mà! Không dè hắn ta phát hiện ra rằng nếu giữ nhà thì cái nỏ thật đắc dụng; nhưng để đi ăn trộm, ăn cướp thì cái thân nỏ đâm vướng. Một lần, bị đuổi đánh, hắn ngã sấp, ngã ngửa, cứ vừa chạy vừa giương cánh nỏ bắn văng mạng lại phía sau. Thế mà thoát được đấy! Hắn đâm ra hàm ơn thần sét, và nghĩ cách chế thành cái cung. Hắn trở thành Cung-tổ-sư. Nghe đâu hắn còn sống tí tẹo đâu phương bắc ấy. Cậu-hoàng-tử thấy chuyện có li kì không!

TRỌNG THỦY: -Tôn ông kể chuyện thú vị thật! Nhưng e đó chỉ là chuyện bịa thôi.

ÔNG NHỘN: -Chuyện đời xưa thì dù có bịa cũng nhằm chuyện thật. À mà vừa rồi hình như có một ông cũng đội mũ đi hia gần giống cậu-hoàng-tử đang đi tìm ai ở đằng kia đấy.

TRỌNG THỦY: -Vậy à? Thôi, xin chào chư vị (*ra*).

ÔNG NHỘN (*chờ Trọng Thủy đi khuất, nói với Tam*): -Không nhớ Cao tướng quân ra nghiêm lệnh gì à?

TAM: -Nhưng mà hắn ta cứ khoe cái cung của nhà hắn.

MỘT NGƯỜI: -Anh ta có khoe khoang gì đâu. Nom anh ta hoà

nhã đấy nhỉ. Một cậu con vua cơ đấy!

TAM: -Đã đem thân đi làm con tin không hoà nhã mà được! Nếu hấn tỏ ra biết điều thì cũng nên chỉ vẽ cho hấn.

BÀ SÀNH (*cũng đã đi đến gần*): -Thôi! Thôi! Biết người biết mặt biết lòng làm sao. Anh ta giả bộ ngây ngô để moi ruột ta đấy. Đừng có mà ba hoa! (*Nói với ông Nhộn*) Từ xưa tới giờ mới thấy cái nhộn của ông được việc đó.

ÔNG NHỘN: -Hề, hề,...

Nỏ thần

Cảnh 3

Cổ Loa. Một lối đi hướng về phía đền thờ nỏ thần. Trọng Thủy lững thững như một người đi dạo, nhưng mắt nghiêng ngó. Khi y đi đến một góc trong cùng sân khấu, một vệ binh cầm giáo bước ra chặn lại.

VỆ BINH: -Thưa, hoàng tử định đi đâu?

TRỌNG THỦY: -Ngồi buồn, ta đi dạo chơi. Nghe nói khu vực này phong cảnh thanh nhã, u tịch, kiến trúc kín đáo, thâm nghiêm, ta muốn tới đó di dưỡng tinh thần cho vơi bớt nỗi nhớ quê hương.

VỆ BINH: -Thưa, nơi đó là khu cấm không ai được đến.

TRỌNG THỦY: -Thế ta mượn thuyền lướt chơi có được không?

VỆ BINH: -Hoàng tử định lướt chơi ở những đâu?

TRỌNG THỦY: -Ra đầm Cả chẳng hạn.

VỆ BINH: -Thưa, không được.

TRỌNG THỦY: -Ở đó có gì mà nghiêm cấm?

VỆ BINH: -Tôi không được rõ. Chỉ biết không ai được vô cớ chèo thuyền ra đấy.

TRỌNG THỦY (*ra vẻ nổi giận*): -Ta là bề tôi gần gũi đức vua đường đường được ngự trong thành nội này, sao người dám cản ta?

VỆ BINH: -Đó là nghiêm lệnh của Cao tướng quân với tất cả mọi người.

Trọng Thủy quay lại. Vệ binh ra.

TRỌNG THỦY (*chờ cho vệ binh đi khuất*): -Chà! Cái ông đồ Nỏ này! (*Thủng thỉnh đi loang quanh, rồi đến ngồi trên một hòn đá ven*

đường. Trầm ngâm một lúc) Xứ này cũng lạ thật! Bồn mùa xanh tươi, chỉ hiếm thủy thổ khắc nghiệt. Con người thuần hậu, chất phác, nhưng không biết theo giáo hoá Trung nguyên. Con gái vua mà có lúc đi chân đất. Một quan to như Lạc hầu lại ít biết phép tắc, điển chế triều đình mà bên Trung Quốc đã thịnh hành từ thời nhà Chu(5). Một anh nặn nôi lại dự bàn quốc sự. Tướng Cao Lỗ oai danh lừng lẫy làm khiếp đảm quân tướng Nam Việt nhà mình mà dân ở đây có khi thân mật gọi là đồ Nỏ. Có vẻ suông sã chả ra thể thống gì cả. Mà phụ vương ta cùng kì thật! Màng chi đất nước ngoại vực này? Quanh Phiên Ngung chẳng đã đất rộng của nhiều rồi ư. Mà muốn mưu đồ đế bá thì sao không tiến về làm chủ Trung nguyên có phải đáng mặt anh hùng hơn không?

ĐẶNG GIẢO (*vào, cười giảo hoạt*): -Ấy! thừa hoàng tử, muốn làm chủ Trung nguyên thì trước hết phải thôn tính xứ này vào nước Nam Việt ta đã. Đất nước này còn bán khai, nhưng đã khá lắm của, nhiều lương. Nó sẽ giúp cho con cộp Phiên Ngung thêm mạnh nanh, sắc vuốt để nhảy sỏ vào Trung nguyên chứ! Mà nếu lòng trời không tựa đại vương ta cái chí lớn đó thì đại vương cũng được vũng vàng trấn ở cõi Nam này.

TRỌNG THỦY: -Phụ vương ta bắt ta sang đây làm con tin xưng thần với Thục Phán, bao giờ mở mày, mở mặt được với Trung nguyên?

ĐẶNG GIẢO -Thế hoàng tử đã làm được những gì do đại vương ủy thác?

TRỌNG THỦY: -Tiên sinh không biết ta khó khăn như thế nào. Ta cảm thấy bị giám sát riết róng từ lão Nỏ, lão Nồi cho đến đứa cùng đinh. Ôi! Sao ta e ngại cái nhìn sắc như gươm của Cao Lỗ thế! Cứ như xuyên suốt tâm can người ta.

ĐẶNG GIẢO: -Hoàng tử chớ nên ngã lòng. Tôi sẽ tìm mọi cách lung lạc bọn quan tướng. Còn hoàng tử phải cố kết thân với con em bọn quyền quý ở đây, nhất là chiếm cho được cảm tình của mấy con chim cu Cỏ Loa.

TRỌNG THỦY: -Nhưng con chim cu nào vậy?

ĐẶNG GIẢO: -Bọn Mị Châu, Nàng Sen,...

TRỌNG THỦY: -Mấy người con gái thô lậu ấy à.

ĐẶNG GIẢO: -Hoàng tử chớ coi thường. Cho chúng mang y phục Hoa hạ thì con gái trung nguyên chưa dễ mà sánh được. Làm sao cho chúng bỏ được những khăn, những váy, những áo nghịch mắt của chúng đi. (*Cười đều giả*) Mà giả phỏng không được ném đào tiên thì ném mạn đại cũng là một thứ của lạ chứ sao! Hoàng tử hãy

luồn lách vào, xông vào! Đừng sợ mang tiếng. Đã là mèo hay cáo thì khoác bộ lông đen hay bộ lông trắng cũng vậy thôi, miễn là vồ được mồi.

TRỌNG THỦY (*ngấm ngấm*): -Nói cho công bằng thì phụ nữ xứ này sống bình dị hơn phụ nữ bên ta. Họ chỉ kém cái vẻ nền nã, tôn quý của các công nương Hán tộc. Họ múa hát cũng nhẹ nhàng, duyên dáng, song...

ĐẶNG GIẢO: -Thì sánh thế nào được với người của dân tộc lớn chúng ta. Ta phải làm sao cho tất cả thiên hạ đều thấm nhuần văn hoá Trung nguyên. Lúc đó, thế tất bốn phương man, di, nhưng, địch(6) ắt sẽ qui phụ thiên quốc.

TRỌNG THỦY: -Giáo hoá người dị tộc chẳng dễ đâu.

ĐẶNG GIẢO: -Ta là Trung Quốc. Trung Quốc là vàng thái dương. Ánh thái dương phải xua tan mông muội. Ân đức và sức mạnh sẽ bình thiên hạ. Bình được thiên hạ, thái dương càng toả hào quang, Trung Quốc càng vĩ đại. Chúng ta ở đây sẽ ban phát ân đức, Phiên Ngung sẽ thi thố sức mạnh.

TRỌNG THỦY: -Tần Thủy hoàng chẳng đã từng thi thố sức mạnh ở xứ này rồi đó sao? Phụ vương ta chẳng đã bao phen tung sức mạnh ra rồi đấy sao? Kết quả là chúng ta phải khuất thân với lão Thục Phán cổ hủ này đây.

ĐẶNG GIẢO: -Vì ta chưa biết dùng ân đức.

TRỌNG THỦY: -Dùng ân đức như thế nào kia?

ĐẶNG GIẢO: -Đồng hoá chúng. Làm sao cho quan, tướng xứ này thích xênh xang áo mũ, hia hốt, cân đai kiểu như chúng ta. Làm sao cho bọn có máu mặt loá mắt vì lụa là, gấm vóc, bạc vàng, châu báu của người Trung nguyên ta. Làm sao cho dân xứ này thích học đòi theo ta, hướng về ta là tốt nhất. Lúc đó thì đất nào chẳng là đất nhà vua(7), dân nào chẳng là bề tôi nhà vua(7) ? Vua chính thống Triệu Vũ vương ta, chứ chẳng phải vua ngụ Thục An Dương vương đâu.

TRỌNG THỦY: -Vậy thì ta còn phải làm cái việc dò xét vạt vả và nguy hiểm làm gì?

ĐẶNG GIẢO: -Ồ! Hoàng tử dễ tính quá. Ân đức hoặc thu phục, hoặc phá ruồng. Thu phục thường phải lâu dài và tốn kém. Mà không phải bao giờ cũng thành công. Cho nên thượng sách vẫn là phá ruồng để dọn đường cho sức mạnh. Nhà Tần dựng nghiệp bằng bá đạo, chứ chẳng phải bằng vương đạo hay đế đạo, mặc dù tự xưng là hoàng đế. Vương đạo và đế đạo chỉ là huyền thoại. Đối với bọn dân đen và bọn dân man, cần ân đức giả và bá đạo thật. Ta đồng hoá

chứ không khai hoá. Sách lược bình thiên hạ của thiên quốc từ xưa đã vậy. (*Hất cằm ra hiệu*) Lữ Phong đang đến kia, hoàng tử hãy tạm lánh đi để tôi nói chuyện với hắn.

(*Trọng Thủy ra. Lữ Phong vào*)

Kính chào Lữ đại phu.

LỮ PHONG: -Tôi chỉ là một bộ chúa của Âu Lạc có phải là đại phu nào đâu.

ĐẶNG GIẢO: -Ấy, tôi cứ quen như bên thiên quốc chúng ta, các quan to của các nước chư hầu vẫn thích được gọi là đại phu như thời Xuân Thu, Chiến Quốc. Tài đức như bộ chúa thừa sức làm một đại phu bên Trung Quốc.

LỮ PHONG (*hơi phật ý*): -Âu Lạc là lân quốc của Nam Việt, lại ở ngoài cương vực của Trung Quốc, nên không theo điển chế, triều nghi trung nguyên. Vả, không là nước chư hầu.

ĐẶNG GIẢO: -Bộ chúa quên mình là người Hoa rồi sao?

LỮ PHONG: -Tôi từ khi đem một phần bộ tộc lánh quân Tần sang đây được Thục vương dung nạp vẫn tự coi mình là thần dân Âu Lạc, tuy vẫn nhớ là người gốc Hoa.

ĐẶNG GIẢO: -Tuy bộ chúa đã hoà vào dân phiên bang này, gặp bộ chúa tôi vẫn cảm thấy như gặp người đồng hương. Phượng ở lẫn với gà nhưng phượng cứ là phượng. (*Chuyển hướng tấn công*) À, tiên sinh thường có được tin bên quê cũ không? Họ Lữ còn lại bên ấy được trọng vọng lắm. Phần mộ tổ tiên, tiên sinh cậy ai coi sóc?

LỮ PHONG (*thở dài, giọng buồn ngủi*): -Đã lạc bước lưu vong xa hàng mấy ngàn dặm thì âu đành theo mệnh trời.

ĐẶNG GIẢO: -Rồi sẽ có ngày tiên sinh vinh qui làm lễ đại tế tạ tội với các tiền nhân ngay nơi phần mộ, lo gì.

LỮ PHONG: -Làm sao có ngày ấy được?

ĐẶNG GIẢO: -Ngày ấy có được hay không, lâu hay chóng, tùy thuộc ở tiên sinh.

LỮ PHONG: -Tôi không hiểu.

ĐẶNG GIẢO: -Một khi Âu Lạc qui phụ đại quốc, tiên sinh sẽ là đại thần của Phiên Ngung, và biết đâu chẳng phải là của Trảng An(8). Chỉ có điều là tiên sinh muốn hay không muốn đó thôi.

LỮ PHONG: -Ngài muốn tôi từ bỏ Âu Lạc chẳng?

ĐẶNG GIẢO: -Nam Việt vương có điều sở cậy tiên sinh.

LỮ PHONG: -Tôi được dân nước này cư mang, Thục vương tin yêu chưa đền đáp được trong muôn một.

ĐẶNG GIẢO: -Làm bộ chúa một bộ chẳng qua chỉ như làm một huyện lệnh bên đại quốc, tiên sinh dùng chữ tin yêu e hơi quá

chăng?

LỮ PHONG: -Tôi không có tham vọng cao hơn.

ĐẶNG GIẢO: -Sự thể lúc này là nếu Thục chúa không hoà với Nam Việt vương thì bọn Cao Lỗ sẽ nghi kị tiên sinh; còn nếu Thục chúa nghe theo Triệu vương thì Phiên Ngung sẽ không để yên cho một người thuộc Hán tộc phản bội Trung Quốc mà được Thục chúa sủng ái. *(Ngừng một chút thăm dò tác động của những lời vừa nói)* Thật ra xu thế ngày nay là Trung Quốc chặn dắt bốn phương. Tiên sinh xem: Đông di, Bắc địch, Tây hung đều lần lượt qui phục rồi. Các tộc Việt ở miền nam sông Dương tử, sau khi được người Trung nguyên xâm nhập, đang đồng hoá theo người Hán. Nước Nam Việt vốn không phải thuộc trung nguyên, thế mà nay đã là một bộ phận của Trung Quốc. Nếu Nam Việt cường thịnh lên lần ắt được trung nguyên thì kinh đô thiên quốc ta không phải là Tràng An mà là Phiên Ngung. Nay Nam man chỉ còn mảnh đất Âu Lạc và vài xứ cực nam nữa thôi thì thăm vào đâu. Nếu tiên sinh không thức thời thì tôi lấy làm lo cho tiên sinh và bộ tộc của tiên sinh lắm vậy.

LỮ PHONG: -Tôi đã từng là nạn nhân thôn tính của Tần Thủy hoàng.

ĐẶNG GIẢO: -Thôn tính là thôn tính ngoại tộc. Tiên sinh là người Hán kia mà. Với dân man di sự bành trướng của người Hán là một thiên ân. Họ được một tộc vĩ đại che chở, tránh được cái hoạ không bảo được nhau. Nếu tiên sinh giúp cho quá trình nhất thống thiên hạ tất yếu của thiên quốc đối với nơi ngoại vực này diễn ra êm thấm, không hao tài tổn lực, thì tiên sinh vừa có công lớn với thiên quốc, vừa được ơn to với dân Nam man. Lúc ấy biết đâu người ta chẳng để tiên sinh kế vị Thục Phán làm chủ xứ này thay mặt thiên triều chặn dắt thần dân? Như Nam Việt vương vốn là người Chân Định bên trung nguyên đó.

LỮ PHONG: -Tôi tài hèn tí mọn, chưa kịp thấu triệt những lời ngài truyền dạy. Xin để cho dịp khác được nghe thêm những lẽ cao thâm. Bây giờ tôi có việc phải đi. Xin giã biệt.

ĐẶNG GIẢO: -Bái biệt đại nhân.

Mỗi người ra một ngả.

MÀN

(1) Từ “Trung quốc” có từ đời Chu, nhưng chỉ một cương vực hẹp hơn ngày nay rất nhiều lần.

- (2) Bọn thống trị Trung quốc xưa cùng bọn có đầu óc đại Hán khinh các dân tộc xung quanh, gọi họ bằng những cái tên miệt thị: Nhung (phía tây), Địch (phía bắc), Man (phía nam), Di (phía đông – bao gồm cả bán đảo Triều Tiên).
- (3) Lấy ý câu “Phổ thiên chi hạ mạc phi vương thổ, xuất thổ chi tân mạc phi vương thần” của Sẩn Doãn Vô Vũ dẫn trong Tả truyện.
- (4) Kinh đô nhà Hán đang thống trị nước Tàu lúc bấy giờ.

Nỏ thần

Cảnh 4

Cổ Loa. Triều đường An Dương vương.

CAO LỖ: -Tâu đức vua, ta nhún mình thì giặc lần tới. Chuyện biên cảnh chẳng đã quá rõ rồi sao?

LẠC HẦU: -Tâu vương thượng, Cao tướng quân quá nóng nảy. Ta cho Triệu được hòa chứ có nhún gì đâu.

THỰC PHÁN (*hướng về Cao Lỗ*): -Nhưng mà chuyện ở biên cảnh đã đến nỗi nào?

CAO LỖ: -Muôn tâu, giặc đang dùng kế tầm ăn lá dâu. Một mặt lần dần ta, một mặt phá ngầm cho ta suy yếu. Nếu ta không lo đối phó thì e trở tay không kịp.

LẠC HẦU: -Tâu vương thượng, thật ra đã có gì nghiêm trọng đâu. Chẳng qua thỉnh thoảng lính của Triệu Vũ vương xâm nhập đất ta trộm sản vật, cướp trâu bò,... Họ đánh ta mấy lần không được, phải chịu hoà. Họ làm bộ lấn ta tí chút để gỡ thế diện cũng chẳng sao. Không nên làm to chuyện mất hoà khí giữa hai nước. Dần dà ta sẽ bắt họ nghiêm trị bọn làm liều.

CAO LỖ: -Thế họ cho quân sang đóng bên nước ta, cho dân sang lập làng bản trên đất ta là chuyện nhỏ hay sao?

LẠC HẦU: -Thì đất mình càng thêm đông vui, trù phú. Thế là mình tự dưng có thêm dân vậy.

NỒI HẦU: -Mình có thêm dân hay mình mất đất? Quân họ lần chiếm, quan Lạc Hầu cũng cho là mình được thêm quân à?

LẠC HẦU: -Ấy! Tại các tướng biên cương của ta cứ làm dữ đòi đuổi dân về lại bên ấy, nên họ cho quân sang trấn trị để dân chúng an cư đấy thôi.

NÒI HẦU: -Vậy lại là dân của họ phải không?

LẠC HẦU: -Về lâu, về dài vẫn là dân của mình chứ. Ta sẽ thuyết phục họ rút quân về. Cái chính là tướng biên ải đừng găng với họ quá.

CAO LỖ: -Theo ý quan Lạc hầu thì nên rút các tướng Cung, Đồng về chăng?

LẠC HẦU: -Sao lại phải thế? Chỉ nên tìm bớt cái hăng hái, xốc nổi của các tướng trẻ ấy thôi. Cần tránh gây hiềm khích và xung đột.

THỰC PHÁN: -Ta cũng nghĩ nên tránh đổ máu. Ý Lữ bộ chúa thế nào?

LỮ PHONG: -Tâu đại vương, thần cũng nghĩ nên dàn xếp ổn thỏa là hơn. Vạn nhất mới nên dùng vũ lực.

THỰC PHÁN: -Ta cử bộ chúa ra biên địa giúp các tướng lo liệu, được không?

NÒI HẦU: -Tâu đức vua, ta muốn tránh đổ máu, nhưng máu dân lành và quân lính ở biên ải vẫn đổ đấy.

CAO LỖ: -Mà thần e rằng máu sẽ còn phải đổ nhiều nữa. Chưa biết chừng sẽ đổ cả ở Cổ Loa này.

LẠC HẦU: -Ta nắm con tin ở đây, lo gì.

NÒI HẦU: -Tôi chỉ sợ giữ rắn độc trong tay áo thôi.

LẠC HẦU: -Triệu vương có mối lo Trung nguyên, cần liên minh với ta, lẽ đâu lại ngăm hại ta? Âu Lạc và Nam Việt cùng có cái họa chung là nhà Hán. Tôi nghe Triệu vương vẫn bảo rằng những xứ thuộc Lĩnh Nam xưa đều là thân thuộc, và thường mượn câu của Mạnh Kha để răn triều thần: “chớ làm cho kẻ thân phải đau lòng mà quân thù thì khoái chí”.

NÒI HẦU: -Với những kẻ như Triệu Đà thì ai thân, ai sợ chỉ là chuyện quay đầu lưỡi. Y bị chặn ở phía bắc, từ lâu đã chuyển hướng bành trướng xuống nam. Không phải y chỉ nhòm ngó ta đâu.

LẠC HẦU (*nói tiếp lí mình*): -Mà nếu Triệu chịu qui phục nhà Hán thì họ lại chẳng cần nuốt ta làm gì.

CAO LỖ: -Những kẻ ôm mộng đế bá kia gian hùng quỷ quyết nhưng tâm địa tiểu nhân. Đội kẻ mạnh, nấn kẻ mềm, đập kẻ yếu; xa thì lấy lòng, gần thì hiếp đáp, đó là thói thường của chúng. Triệu Đà chống Hán không xuôi, sẽ quay lại theo Hán chẳng lâu la gì. Nhưng dù chống Hán hay thần phục Hán, y cũng muốn thôn tính Âu Lạc. Chống Hán thì y cần nuốt ta để thêm mạnh nanh vuốt. Theo Hán thì y cần có chiến tích để được coi là một chư hầu sừng sỏ đang còn giữ miếng với thiên triều.

LẠC HẦU: -Tâu vương thượng, nghi kị nhau không phải là đạo

hoà hiếu với lân quốc. Huống chi Nam Việt là nước lớn hơn Âu Lạc ta.

CAO LỖ: -Tâu đức vua, chính vì nước ta nhỏ mà càng cần biết rõ bụng dạ kẻ kia.

LẠC HẦU: -Nếu ta khéo xử thì thù sẽ trở thành bạn.

NỒI HẦU: -Ở gần cá sấu có thể vỗ về cho chúng thuần tính được không?

CAO LỖ: -Khó có chuyện đạo lí ở Bắc triều. Buổi đầu dựng nước họ chỉ gồm mấy bộ tộc ở vùng giữa lưu vực sông Hoàng Hà. Vậy mà nay họ chinh phục và đồng hoá, thôn gồm hàng vạn dặm rộng gấp hàng mấy chục lần. Họ hay nói nhân nghĩa nhưng lại dấy nghiệp bằng tráo trở và bạo tàn. Tráo trở và bạo tàn là triết lí sống và hành động của họ trong bang giao và trong việc trị dân. Một hoàng đế nhất thống Trung quốc như Tần Thủy Hoàng muốn giữ kín nơi giấu xác ruồng của mình mà đã lạnh lùng ra lệnh lừa chôn sống hàng chục vạn người dân vô tội. Họ không coi thần dân họ là bạn thì làm sao họ coi dân ngoại tộc là bạn được!

NỒI HẦU: -Họ còn kích động dân họ cừu thù ngoại tộc nữa kia.

THỰC PHÁN : -Thôi các khanh đừng nói những chuyện ấy nữa làm ta thêm mệt người. (*Quay lại Lữ Phong*) Thế nào quan bộ chúa?

LỮ PHONG: -Muôn tâu, thần nghĩ lúc này chưa có gì khẩn cấp lắm, họ đang thăm dò ta. Ta giữ vững biên cương thì chế ngự được tham vọng của họ.

THỰC PHÁN: -Vậy khanh sớm ra biên ải cho ta yên lòng.

LỮ PHONG: -Dạ, xin phụng mệnh.

MÀN

Nỗ thần

Cảnh 5

Một đường trong thành Cổ Loa. Lạc hầu và Lữ Phong cùng vào.

LẠC HẦU: -Sứ mệnh của bộ chúa rất nặng nề và khó khăn. Bọn Cung, Đống thì ương ngạnh, mà Cao Lỗ, Nồi hầu thì không ưa bộ chúa. Cuộc nghị sự vừa qua cho thấy rõ điều đó.

LỮ PHONG: -Nhưng họ có cản việc cử tôi đâu?

LẠC HẦU: -Họ thấy đức vua cũng chủ hoà nên không tiện nói đấy thôi. Thế nào mà họ chẳng tin cho bọn con họ coi chừng bộ chúa.

LỮ PHONG: -Xin quan Lạc hầu chỉ cho phương lược xử sự với bên Triệu.

LẠC HẦU: -Bộ chúa thừa mưu lược, hà tất phải hỏi ý kiến tôi. Tuy nhiên, theo thiên ý, cầu thân hơn đối địch. Mọi sách lược không gì hơn chữ “hoà”. Cần nhất là đừng để cho bọn Cao Cung lộng hành. Bọn chúng đang cần lập công đấy. À, bộ chúa nên mang theo bộ phẩm phục bắc triều mà Triệu hoàng tử biểu hôm nọ để mặc khi giao thiệp với bên kia cho tiện. Kia! Đặng tiên sinh đã đến kia.

ĐẶNG GIẢO (vào, về xới lới): -Kính chào hai đại nhân. Nghe tin Lữ đại nhân sắp lên đường công cán nơi viễn trấn, (Lữ Phong lộ vẻ ngạc nhiên nhìn sang Lạc hầu, nhưng ông này không để ý. Còn Đặng Giảo thì lờ đi tiếp tục nói) Triệu hoàng tử sai tôi đến chào tiễn, nhân tiện tặng đại nhân một tên hầu cận, một con chiến mã và một số đồ nhật dụng. Xin cho biết những thứ ấy phải đưa đến nơi nào cho tiện?

LẠC HẦU: -Đặng tiên sinh thật là chu đáo. Có lẽ đưa đến tư dinh Lữ bộ chúa là tốt nhất, phải không quan bộ chúa?

LỮ PHONG: -Xin đa tạ hậu tình của Triệu hoàng tử và tiên sinh. Phong này đâu dám phiền hoàng tử và tiên sinh như thế. Những món quà trước đây tiên sinh thân đem đến nhà, tôi không tiện từ chối đã vô cùng áy náy rồi.

ĐẶNG GIẢO: -Những vật mọn thôi mà. Thật chẳng xứng để tặng những bậc đức cả tài cao như quan Lạc hầu và quan bộ chúa. Ngày nay bộ chúa sắp đi xa ; đường lên biên giới dăm dài trắc trở cần có ngựa tốt, có hầu cận tháo vát và đồ nhật dụng chu tất. Tâm trí bộ chúa còn bận dành cho đại sự, e không kịp nghĩ đến riêng mình, nên chúng tôi mạo muội lo giúp một phần nhỏ thôi. Xin đừng từ chối làm bề mặt Triệu hoàng tử.

LẠC HẦU: -Triệu hoàng tử và Đặng tiên sinh đã có lòng tốt như vậy, Lữ bộ chúa không nên phụ lòng.

LỮ PHONG: -Thật không biết nói thế nào, chỉ biết cầu cho hoàng tử và tiên sinh vạn phúc mà thôi.

ĐẶNG GIẢO: -Quan trấn thủ biên giới mới bên Nam Việt cũng họ Lữ đấy. Chẳng hay đại nhân có quen biết không?

LỮ PHONG: -Thưa, tôi chưa được tường họ tên.

ĐẶNG GIẢO: -Đồ ớ Lữ Trạch đấy mà.

LỮ PHONG (sửng sốt): -Tôi có một người chú tên họ như thế.

Hồi xưa, khi quân Tần tràn đến quê tôi, thúc phụ tôi cùng một bộ phận gia tộc họ Lữ bị nghiền lại, có lẽ người này chẳng?

LẠC HẦU: -Nếu đúng là lệnh tôn thúc phụ thì thuận tiện cho công việc của bộ chúa rồi.

ĐẶNG GIẢO (*chấp tay vào trán*): -Quả lòng trời run rủi. Lữ đô úy là bạn chí thân của tôi, phiên Lữ đại nhân chuyển lá thư riêng của tôi cho ngài (*trao thư*).

LỮ PHONG (*trân trọng nhận thư*): -Tôi phải về sửa soạn lên đường, xin kính biệt hai vị.

LẠC HẦU, ĐẶNG GIẢO (*cùng nói*): -Xin chúc thượng lộ bình an.

(*Lữ Phong ra*)

ĐẶNG GIẢO: -Cầu trời cho Nam Việt, Âu Lạc mãi mãi hoà đồng để muôn dân an cư, lạc nghiệp.

LẠC HẦU: -Tôi cũng không cầu mong gì hơn thế.

ĐẶNG GIẢO: -Triệu vương nghe danh ngài vẫn mong có lần hội ngộ.

LẠC HẦU (*có vẻ hớn hờ*): -Tôi thật cảm kích về lượng bể của đại vương.

ĐẶNG GIẢO: -Xin đại nhân xá cho tội đường đột. Mấy lâu nay tôi thấy hình như đại nhân có chuyện lo nghĩ. Chẳng hay tôi có thể san sẻ hầu ngài chút gì được không?

LẠC HẦU (*hơi ngần ngại một chút rồi thổ lộ*): -Chẳng dám giấu tiên sinh, tôi chỉ có một mụn con trai...

ĐẶNG GIẢO: -Lệnh công tử thật là một trang nam nhi tài đức vẹn toàn, đường tiến thân chỉ còn chờ phong vân gặp hội. Có gì mà đại nhân phải lo nghĩ?

LẠC HẦU: -Cháu nó đã mười bảy tuổi đầu rồi mà vẫn chưa yên bề gia thất, tôi lấy làm lo lắng.

ĐẶNG GIẢO: -Từ ngày được trông thấy lệnh công tử, tôi đã nể ý hay nhưng chưa dám mạo muội. Nay được đại nhân tin cậy bậc bạch nổi lòng, tôi xin mạnh dạn tỏ bày. Số là Triệu vương có một ái nữ trạc tuổi công chúa Mị Châu. Về sắc thì khó nói ai hơn ai. Về đức thì đoan trang, hiền thực có một. Có lẽ chỉ kém công chúa đây về mặt... chất phác. Nhưng nói trộm phép Thục chúa, chứ con nhà vương giả không thể thô lậu như con nhà dân thường. Chẳng hay đại nhân có cho phép tôi được thu xếp việc này không?

LẠC HẦU (*cổ không đổi vẻ mặt*): -Triệu công chúa là lá ngọc cành vàng nơi cung cấm bắc phương, con trai tôi đâu dám cao vọng.

ĐẶNG GIẢO: -Đại nhân quá khiêm nhường. Nay tuy tạm thời

khuất thân thờ Thục chúa, nhưng quan Lạc hầu chẳng phải dòng dõi Hùng vương sao?

LẠC HẦU: -Nhưng trộm nghĩ con gái bắc quốc ít lấy chồng ngoại tộc.

ĐẶNG GIẢO: -Triệu vương vẫn sở nguyện Nam Bắc một nhà. Lúc tiền Triệu hoàng tử sang đây giao hiếu, ngài đã căn dặn hoàng tử và chúng tôi tìm mọi dịp kết thân hai nước. Việc này tôi đã cho người về dò ý đại vương, ngài ra chiều thuận ý.

LẠC HẦU: -Thế tiện nam phải sang ở rể bên Phiên Ngung?

ĐẶNG GIẢO (*cười lớn*): -Phượng bắc không có tục ở rể. Nhưng nếu lệnh công tử làm một sứ thần ở triều đình Nam Việt thì đại nhân nghĩ sao?

LẠC HẦU: -Nếu việc này thành, tôi không biết lấy gì đền đáp ân đức của Triệu đại vương và công ơn của đại nhân.

ĐẶNG GIẢO (*cười ngụ ý*): -Ơn nghĩa chúng ta còn về lâu về dài, lo gì thừa đại nhân. (*Nghiêm trang*) Việc này dù sao cũng phải được Thục vương chuẩn nhận, nhưng chắc không có gì trở ngại. Chúng ta sẽ bàn tiếp sau. Khoan hãy lộ ra với các triều thần. Bây giờ xin bãi biệt. (*Ra*).

LẠC HẦU (*nói như khẩn*): -Tạ ơn trời đất. Phên này thử xem con trai Cao Lỗ có may hơn con ta không!

Nỏ thần

Cảnh 6

Cổ Loa. Phòng Mị Châu. Mị Châu đang ướp thử y phục phương bắc.

MỊ CHÂU: -Sao Sen không mặc thử xiêm y phương bắc họ tặng chúng ta xem có đẹp không? Chị thấy bộ đồ ấy hợp với em lắm đấy.

NÀNG SEN: -Công chúa muốn em coi rẻ đồ mặc dân tộc ta sao? Vả lại, em xuất thân nghèo hèn sao xứng với những thứ trang sức kia.

MỊ CHÂU: -Sen trách chị đấy à?

NÀNG SEN: -Em đâu dám trách công chúa. Có điều...

MỊ CHÂU: -Không trách mà bỗng dưng xưng hô trang trọng thế! Chị có lỗi gì với em nào?

NÀNG SEN: -Có điều em thấy chị ngày càng khác đi, không những hình như chị ngượng phải mặc những áo quần mới đây vẫn

thân thuộc, mà chị còn ngại cùng em đi ra ngoài giao du với bạn bè cũ. Mấy lâu nay chị không hề bước xuống ruộng dâu, sờ đến khung dệt,...

MỊ CHÂU (*hơi lúng túng*): -Em không nghe Triệu hoàng tử nói ở triều đình phượng bắc con các quan không lẫn với con dân thường, con vua chúa càng phải giữ gìn đó sao?

NÀNG SEN: -Cách sống và phong hoá Nam Bắc mỗi nơi một khác. Ở bên ta, thời Hùng vương, công chúa Tiên Dung lấy người đánh dậm, công chúa Ngọc Hoa và chồng cùng dân chúng đắp đê chống lũ. Ngay vua cha ta vào ngày mùa vẫn cùng các bộ lão đi chân đất làm lễ xuống đồng. Dẫu rằng không nên nệ cổ và bài ngoại, nhưng đổi mới đâu có phải là coi rẻ những gì là thuần phong mỹ tục của ông cha và nhắm mắt noi theo lẽ thói nước ngoài! Chị há không thấy dân tộc ta có lắm cái đáng tự hào sao? Hay chị muốn trở thành người phượng bắc?

MỊ CHÂU: -Thôi, Sen ơi! Em nhớ nào nói năng gay gắt với chị như vậy. Chẳng qua chị nề lời Triệu hoàng tử mà thôi.

NÀNG SEN: -Lại Triệu hoàng tử! Sao mà em ghét hán thế. Dững phu mà làm ra vẻ nhỏ nhẽ. Đãi các kênh kiệu mà lại ra bộ nhún nhường. Đi đứng có vẻ ung dung mà mắt la mày lét, thái độ rình mò. Hán không muốn chị hát lượn với chúng bạn như xưa, nhưng thấy đám vui nào của trai gái chúng ta cũng sán đến. Lại dụ chúng ta dập theo kiểu múa bắc phượng của hán.

MỊ CHÂU: -Thì hán vẫn nài chị em ta dạy bọn hán những bài ca, điệu múa của chúng ta đấy thôi.

NÀNG SEN: -Thế chị không nhận thấy ngụ ý diễu cợt của bọn hán những lần múa hát theo chúng ta à?

MỊ CHÂU: -Chị thấy em quá ghét hán rồi đó.

NÀNG SEN: -Em thấy chị quá thương hán rồi đó.

MỊ CHÂU: -Em không thấy hán phải lìa nhà, lìa nước sang đây sao?

NÀNG SEN: -Chị quên Cao công tử đang dãi dầu nơi biên ải sao?

MỊ CHÂU: -Sen quá lắm! Chị có bệnh gì hán? Chị nghĩ thế nào thì nói với em như thế. Thôi! Không nói chuyện hán nữa.

NÀNG SEN (*trở lại vui, tinh nghịch*): -Thì nói chuyện Cao công tử nhé!

MỊ CHÂU: -Sen cứ chọc chị. Cao công tử ra đi có lời nào với chị đâu. Và từ bấy đến nay...

NÀNG SEN: -“Có lời” với chị sao được? Một là, vua cha chưa ban lời dứt khoát. Hai là, việc quân...

MỊ CHÂU: -Việc quân! Thế Đổng không việc quân à? Vậy mà...

NÀNG SEN: -Đổng với em lại khác. (*Giọng buồn*) Vậy mà từ bấy đến nay cũng chẳng nhắn gì về cho em cả. (*Một lát, vui vẻ trở lại*) Em hỏi thật chị nhé. Chị có ưng Cao công tử không?

MỊ CHÂU (*đỏ mặt*): -Cô bé này tệ thật! (*Ngừng một chút, giọng băng khuâng*) Chị cũng mến Cao công tử, nhưng thực tình chị chưa nghĩ đến chuyện lừa dối. Thôi thì tùy phụ vương định sao chị nghe vậy.

NÀNG SEN: -Vua cha chiều chị lắm mà.

MỊ CHÂU: -Phụ vương vẫn thương chị em chúng mình.

NÀNG SEN: -Hôm nay chị đi tập võ với chúng em, chị nhé!

MỊ CHÂU: -Ừ! Mà... để chị còn xem đã.

NÀNG SEN: -Xong rồi, ta đi dạo. Tối nay có trăng, ta ra giếng Ngọc. Ừ đi chị!

MỊ CHÂU: -Ừ, được rồi!

Nỏ thần

HỒI BA - Cảnh 1

Cổ Loa. Nhà dành cho bọn Trọng Thủy. Phòng khách.

TRỌNG THỦY: -Tiên sinh không nghĩ ra được kế nào hay hơn sao?

ĐẶNG GIẢO: -Hoàng tử cũng biết đấy là mệnh lệnh của đại vương. Vả chẳng, hình như hoàng tử cũng thích con bé ấy kia mà.

TRỌNG THỦY: -Ta thích là thích cái đẹp chất phác, cái vẻ thơ ngây của cô ta. Nhưng sánh duyên lại là chuyện khác. Còn có thần dân bắc quốc trông vào nữa chứ.

ĐẶNG GIẢO: -Có ai bắt hoàng tử ăn đời, ở kiếp với nó đâu.

TRỌNG THỦY: -Lừa dối một người thuần phác như thế ta không nỡ.

ĐẶNG GIẢO: -Muốn mưu việc lớn mà khư khư cái lòng nhân kiêu đàn bà sao được! Vì sự nghiệp vĩ đại của thiên quốc, không được tiếc cả xương máu của người Hoa, huống chi lại cá cược cho một đứa con gái Nam man.

TRỌNG THỦY: -Ta chẳng thấy sự cần thiết phải hạ độc kể như vậy.

ĐẶNG GIẢO: -Hoàng tử quên rồi sao? Chúng ta phụng mệnh đại vương sang đây có phải để làm lợi cho Âu Lạc đâu.

TRỌNG THỦY: -Ta không quên. Nhưng ta e rằng những gì mà đại quân Nam Việt đã không làm được thì dùm người chúng ta khó mà đạt được. Nay lại định lợi dụng một người con gái ngây thơ, liệu có nên trò trống gì không?

ĐẶNG GIẢO: -Hoàng tử thừa thông minh nhưng lại thiếu lịch duyệt. Ta cần biết nỗ thần và chung quanh câu chuyện nỗ thần đích thực ra sao. Việc này ta vẫn chưa tiến được bước nào. Ta còn phải làm cho chúng có nỗ thần mà không dùng được, đó mới là diệu kế. Ta lung lạc một đứa con gái để lung lạc cả triều đình này, cả xứ này. Hoặc là ta dọn đường cho đại quân. Hoặc là, nếu việc đó khó xuôi, hoàng tử sẽ là người kế vị Thục Phán. Lão già này cũng đã gần kề miệng lỗ rồi. Mặc nhiên Âu Lạc sẽ là của hồi môn dành cho thái tử Nam Việt. Lúc bấy giờ, nếu hoàng tử vẫn còn thương đứa con gái kia thì cho nó vào hàng tì thiếp cũng được chứ sao. Người Hoa chúng ta có lệ đàn bà không được lấy người dị tộc, còn đàn ông thì tha hồ. Dòng giống siêu đẳng Hán tộc sẽ đồng hoá dân man di từ trong máu thịt của chúng. Chính sách này chỉ có lợi cho bọn đàn ông chúng ta thôi, phải không hoàng tử? (*Cười khà ồ*).

TRỌNG THỦY: -Nói vậy nhưng để gì lung lạc được Thục Phán và Mị Châu, nói gì cả triều đình này, cả đất nước này.

ĐẶNG GIẢO: -Cái khó là ở đấy. Tôi biết Mị Châu không ghét hoàng tử, nhưng cô nàng lại có cảm tình với con Cao Lỗ. Lão Lạc hầu cũng đã từng ngấp nghé Mị Châu cho con lão. Phía con trai Cao Lỗ, tôi đã tính rồi, không chỉ vì nó là tình địch của hoàng tử. Còn về phía Lạc hầu, hẳn hoàng tử thừa biết là ta cho con trai lão qua Phiên Ngung chẳng phải để cho thằng khờ ấy trở thành phò mã Nam Việt. Chưa cần cái mối Triệu công chúa, ta cũng đã thừa sức nắm chặt Lạc hầu. Lữ Phong đang do dự. Ta sẽ giúp hắn khỏi đắn đo lâu. Chỉ còn bọn Cao Lỗ, Nồi hầu và phe lũ là cố chấp. Nhưng người quyết định là Thục Phán. Thục Phán rất thương con. Việc hoàng tử cần làm là chinh phục cho được Mị Châu.

TRỌNG THỦY: -Đừng nghĩ Thục chúa như Lạc hầu!

ĐẶNG GIẢO: -Đúng! Nhưng Thục Phán lại cả tin. Các giống man di thường ngờ nghệch, dễ tin nghĩa ràng buộc, không biết rằng chỉ kẻ yếu mới bám vào đạo lí. Vả lại, lão ngụy vương cũng muốn học cách trị nước của ta, và cũng muốn dân yên. Ta vừa quấy đảo, vừa phỉnh

phờ thì khó gì mà không dắt mũi được.

TRỌNG THỦY: -Thôi! Ta ngán các trò ám muội rồi.

Đặng Giảo đổi sắc mặt nghiêm lạnh, lấy từ trong tay áo một vật bằng

đồng chia ra trước mặt Trọng Thủy. Hoàng tử tái mặt ngó cái vật chăm chăm.

TIẾNG TRIỆU ĐÀ (*từ trong hồi ức của Trọng Thủy*): -Con hãy nhớ một khi thấy người nào đưa vật này ra thì hoặc là tuân thủ triệt để, hoặc là vong thân.

TRỌNG THỦY (*ngước nhìn Đặng Giảo rồi cụp mắt xuống*): -Tôi, tôi,...

Một người hầu đánh tiếng ở ngoài, Đặng Giảo đưa mắt cho Trọng Thủy. Hoàng tử lấy lại tư thế rồi nói đồng dục: Vào đi !

NGƯỜI HẦU (*vào cúi mình*): -Trình hoàng tử và đại nhân, có quan Lạc hầu đến thăm.

TRỌNG THỦY (*sau khi nhận được dấu hiệu tán đồng của họ Đặng*): -Mời ông ta vào.

(*Người hầu ra*)

ĐẶNG GIẢO (*gật gù với Trọng Thủy*): -Lão dẫn xác đến vừa hay, hoàng tử cứ mặc tôi lèo lái.

Lạc hầu vào. Đặng Giảo lật đật chạy ra lạy chào, Lạc hầu vội đỡ dậy.

ĐẶNG GIẢO: -Quan Lạc hầu hạ cố viếng thăm mà chúng tôi không kịp ra nghênh tiếp thật đắc tội quá. Dám xin miễn chấp.

LẠC HẦU: -Tiên sinh dạy quá lời. Tôi quấy quả lúc hoàng tử và tiên sinh đang đàm đạo thể này mới là thất lễ.

ĐẶNG GIẢO (*cười lớn, thân mật*): -Thôi, chúng ta đã thân tình với nhau thì còn khách sáo làm gì. (*Gọi to ra ngoài*) Bay đâu! Sửa soạn tiệc rượu để hoàng tử và ta hầu tiếp Lạc hầu đại nhân! (*Có tiếng dạ ran. Đặng quay lại nói với Lạc hầu*) Đại nhân đến thật đúng lúc. Chúng tôi đang bàn đến mối giao tình ngày càng hậu giữa chúng ta.

TRỌNG THỦY: -Thưa đại nhân, lệnh công tử sang đến Phiên Ngung khang an chứ?

LẠC HẦU (*hồ hởi*): -Xin đa tạ sự lưu tâm của hai vị. Những người đi theo tiện nam vừa trở về cho biết cháu vẫn thường. Hiện cháu đang nghỉ ngơi và sắp được bên quý quốc cử người kèm cặp để thăm nhuần văn hoá Trung nguyên.

ĐẶNG GIẢO: -Lệnh công tử sáng ý lắm. Việc thụ huấn sẽ mất

nhiều ngày tháng, nhưng chắc chắn lệnh công tử sẽ thành một đấng trượng phu vượt cả những con nhà dòng dõi đất Phiên Ngung. (*Chợt thở dài*).

LẠC HẦU (*kinh ngạc*): -Có chuyện gì vậy, thưa tiên sinh?

ĐẶNG GIẢO: -Nghĩ đến lệnh công tử sắp duyên may phận đẹp, tôi lại cảm cảnh cho Triệu hoàng tử. (*Trọng Thủy lặng lẽ bỏ ra ngoài*). Hoàng tử sang đây được Thục vương và các đại nhân ưu đãi, nhưng biết đến bao giờ mới có người nâng khăn sửa túi!

LẠC HẦU: -Ý chừng hoàng tử muốn xin hỏi triều Nam Việt?

ĐẶNG GIẢO: -Không! Hoàng tử là cái cầu giao hảo giữa hai nước; lẽ đâu vì nổi riêng mà từ khước mệnh phụ vương.

LẠC HẦU (*ngẫm nghĩ một lát*): -Hay là... nếu hoàng tử không chê con gái Âu Lạc quê kệch thì... hì, hì... đất lành chim đậu được chăng?

ĐẶNG GIẢO: -Được thế thì hay quá! Nhưng làm sao mà nổi duyên lành cho hoàng tử tôi?

LẠC HẦU: -Vậy hoàng tử đã chấm ai rồi?

ĐẶNG GIẢO (*giọng ngậm ngùi*): -Hoàng tử tôi đất khách quê người, còn có thể chấm ai được. (*Ngừng lại dò xét*): -Đại nhân là sủng thần ở đây chẳng hay có thể giúp đỡ một tay được không? (*Nói xa xôi*) Lệnh công tử sắp là người nhà của hoàng tử tôi. Nếu hoàng tử nhờ duyên trời xe mà có chỗ tiến thân ở đây thì thế của hai người sẽ chắc như bàn thạch. Chỉ e Cao tướng quân không dung mà thôi.

LẠC HẦU (*cau mày*): -Cao Lỗ làm gì được! Trên còn Thục vương chứ. (*Chợt vỗ đùi*) Được rồi! (*Ghé lại gần Đặng Giảo*) Hoàng tử có muốn làm phò mã Âu Lạc không?

ĐẶNG GIẢO (*làm ra vẻ ngại ngùng*): -Công chúa Mị Châu là con yêu của Thục chúa, liệu người có ưng chịu không? Vả, nghe nói đức vua đã có ý chọn Cao công tử rồi mà.

LẠC HẦU: -Đức vua cũng mới ngỏ ý thôi. Nếu để cho dự định đó thành sự thật thì rồi e rằng thân già này khó được yên với Cao Lỗ.

ĐẶNG GIẢO: -Trăm sự đều trông vào sự tác thành của đại nhân.

LẠC HẦU: -Tôi xin hết sức cố gắng. Nhưng tiên sinh cần lựa ý Thục vương và Triệu hoàng tử phải làm vừa lòng công chúa mới được.

ĐẶNG GIẢO: -Điều ấy đại nhân khỏi lo. (*Đứng dậy lấy từ hòm ra mấy thứ đồ vật*) Nhờ đại nhân chuyển hộ viên ngọc Như Ý, quà của Triệu hoàng tử, đến công chúa Mị Châu. Còn đây là hộp đựng trầu cau bằng vàng nạm đá quý xin để đại nhân dùng. Hộp đại nhân đang dùng tuy đẹp nhưng hơi cồng kềnh, không tiện tùy thân. Triệu vương

vừa gửi sang một cái quyền trượng đính ngọc lưu li, vốn là của chúa Hung nô, để dâng Thục vương. Ngày mai kính phiền đại nhân dẫn tôi vào châu.

LẠC HẦU: -Đại nhân liệu việc thật là đâu ra đấy.

Nỏ thần

Cảnh 2

Cổ Loa . Trong nhà Cao Lỗ.

NỒI HẦU: -Khi đức vua cử Lữ Phong lên ải Bắc, tôi có hơi nghi ngại. Nhưng bây giờ tình hình ở đây xem ra có dịu đi.

CAO LỖ: -Cũng chưa thể nói chắc được. Tôi không nghĩ là Lữ Phong đã nhặt lòng với ta, nhưng thủ đoạn của bọn Triệu Đà rất thâm. Nay có cái lo trong gan ruột đây. Hầu huynh nghĩ sao về ý định cầu hôn của họ?

NỒI HẦU: -Tôi cho là bọn Đặng Giảo phao tin để tự tôn thanh thế, hòng giải tỏa sự giam sát của dân ta thôi. Chúng thừa biết là đức vua đã có ý chọn cháu Cung làm phò mã.

CAO LỖ: -Đúng là trước đây chúng phao tin, nhưng là để dọn đường. Triệu Đà vừa gửi quốc thư cầu hôn công chúa Mị Châu cho Trọng Thủy.

NỒI HẦU (*dẫn mạnh chén nước đang cầm tay xuống bàn*): -Thế thì chúng ta quyết đập tan âm mưu đó. Tướng quân nên bàn với các quan, các tướng tìm cách can gián đức vua đi.

CAO LỖ: -Hầu huynh cũng thấy là tôi ở vào cái thế rất khó nói.

NỒI HẦU: -Đây là việc quốc gia đại sự chứ có phải việc riêng nhà tướng quân đâu mà ngại tai tiếng!

CAO LỖ: -Trước đây, đức vua chỉ vừa mới ướm lời mà đã có người đến chúc mừng cha con tôi rồi. Nhưng tôi biết chính những người ấy lại sẵn sàng dèm pha, đả kích tôi nhất.

NỒI HẦU: -Bọn người ấy thì nói làm gì. Tướng quân khoan tâm. Cây ngay há sợ gì chết đứng! Trước hết chúng ta phải cảnh tỉnh Lạc hầu để ông ta khỏi nổi giảo cho giặc. Chẳng hiểu sao ông ta đâm ra u mê vậy!

CAO LỖ: -Tôi lại lo đức vua và công chúa quá nhân hậu ...

Một người lính hầu hấp tấp đi vào.

LÍNH HẦU: -Bẩm, có tướng Đống và một số quân lính vừa phi ngựa từ biên ải về.

CAO LỖ (*ngừng phất đầu lên*): -Mời tướng Đống vào ngay!

Đống đi vào, người đầy bụi, mệt mỏi và xúc động.

ĐỐNG (*cúi đầu*): -Trình tướng quân, Cao huynh mất rồi.

CAO LỖ (*giật mình*): -Cháu nói sao?

NÔI HẦU (*cùng lúc*): -Con nói sao?

ĐỐNG: -Dạ, trình tướng quân và thưa cha, Cao huynh chết một cách đột ngột và rất đáng ngờ.

CAO LỖ (*cố giữ bình tĩnh*): -Cháu ngồi xuống đây kể tình đầu cho cha cháu và bác nghe.

NÔI HẦU (*nôn nóng*): -Bọn giặc Triệu ám hại à?

ĐỐNG: -Dạ, thưa cha và thưa tướng quân ...

CAO LỖ (*phác một cử chỉ*): -Cháu cứ nói với ta như với người nhà.

ĐỐNG: -Dạ, thưa bác và thưa cha, chiều hôm qua Lữ bộ chúa sang giao thiệp bên kia về có mời con và Cao huynh sang tư dinh hội kiến. Con bận xuống các bản thăm thú dân tình nên Cao huynh đi một mình ...

CẢNH XEN I

(*Phục hiện*): -Tại dinh Lữ Phong ở biên giới Âu Lạc-Nam Việt.

CAO CUNG (*đứng lên, sắp từ biệt*): -Tình hình lắng dịu được là may cho dân chúng hai bên. Mong rằng bên kia họ giữ lời. Dầu sao thì bộ chúa nói chuyện với Lữ Trạch cũng có chỗ thuận lợi. Xin kính biệt.

LỮ PHONG (*đáp lễ*): -Kính tướng quân lại nhà. À, xin thứ lỗi... (*ngập ngừng*) này giờ tôi xem ra khí sắc tướng quân không được bình thường...

CAO CUNG: -Mấy lâu nay, tôi hơi biếng ăn.

LỮ PHONG: -Vậy à? Tôi có thứ rượu bổ gia truyền, mỗi khi kém ăn chỉ cần nhấp một chén nhỏ. Xin mời tướng quân dùng thử xem sao. Vòng à! Mang bình rượu thuốc của ta ra đây!

Voòng mang bình rượu và hai cái chén ra đặt cẩn thận trên bàn trước mặt hai người, rồi rót rượu vào.

LỮ PHONG (*đưa tay trân trọng*): -Xin mời tướng quân.

Cao Cung và Lữ Phong cùng nâng cốc và cạn chén.

LỮ PHONG: -Tướng quân về nghỉ, tới bữa cơm chiều nay chắc sẽ thấy rõ tác dụng.

CAO CUNG: -Giã ơn hậu tình của quan bộ chúa. Xin chào.

CẢNH XEN II

(Phục hiện): -Tại đồn trấn ải biên giới.

ĐỒNG: -Kìa! Cao huynh đã về. Anh hãy ngồi nghỉ uống nước đã.
(Rót nước đưa tận tay) Công việc chắc có chiều êm.

CAO CUNG *(đỡ chén nước nhấp một hớp nhỏ)*: -Cứ lời Lữ bộ chúa thì bên kia đã tỏ ra biết điều hơn. Ban đầu họ cứ khăng khăng đòi giữ hiện trạng, mãi sau mới chấp nhận theo nguyên trạng trước kia. Song chỉ mới chấp nhận miệng. Xem chừng chúng ta còn phải ...
(bỗng buông rơi chén nước, ôm bụng nhăn nhó)

ĐỒNG *(hốt hoảng)*: -Anh làm sao vậy?

Cao cung mặt dần tái sạm đi, đau vật vã.

ĐỒNG *(đỡ Cao Cung, gọi to ra ngoài)*: -Có ai ngoài đó không?
(Có tiếng “Dạ”) Đi mời cụ lang lại ngay! *(Hỏi Cao Cung)* anh có ăn gì lạ không?

CAO CUNG *(thều thào)*: -Không. À, ... chỉ có uống chén rượu bỏ tại nhà Lữ Phong thôi.

Bỗng Cao Cung hét lên một tiếng, nẩy người tuột khỏi tay Đổng đang giữ, ngã vấp xuống sàn nhà, lăn lộn mấy vòng, rồi giật mạnh một cái, và lịm dần.

TRỞ LẠI CẢNH HAI

Trong nhà Cao Lỗ tại Cổ Loa.

NÔI HẦU *(đấm mạnh tay xuống phản)*: -Quân khốn nạn! Dám trở mặt thế à?

CAO LỖ *(Tựa trán vào lòng bàn tay ngồi lặng đi một lát. Ngừng lên hỏi Đổng)*: -Voòng là tên hầu mà Đặng Giảo tặng Lữ Phong hôm bộ chúa thừa lệnh đức vua lên chỗ các con phải không?

ĐỒNG: -Dạ, phải.

NÔI HẦU: -Rõ ràng là chúng toa rập với nhau. Thế mà hắn dám báo về là quân Triệu đã rút về bên kia ranh giới.

ĐỒNG: -Dạ, thưa cha, điều ấy quả có đúng ạ. Ngay lần đầu Lữ bộ chúa thân hành sang hội kiến với Lữ Trạch thì viên trấn tướng này đã chịu rút những đồn lính đóng trái phép trên đất ta về. Nhưng y

khản khoản xin giữ nguyên các bản di dân lấy có là không nên những nhiều dân lành. Y nói cứ coi dân ấy là dân Âu Lạc cũng được.

CAO LỖ (*chú ý*): -Thế tình hình những dân ấy thế nào?

ĐỒNG: -Dạ, họ kết giao thân tình với dân bản địa. Họ dạy các cách cúng bái, truyền bá những trò dị đoan. Cũng có lúc họ cho người giúp chữa bệnh. Họ thường đem bạc vụn, đồ trang sức đổi lấy đồ đồng cùng những sản vật quý hiếm đem về bên kia. Nhưng ít khi họ chịu đổi cho những thứ ta chưa có nhiều như dao, lưỡi cày sắt ...

CAO LỖ: Từ bấy đến nay, bên Triệu còn hay gây sự nữa không?

ĐỒNG: -Dạ, họ hay cho lính giả làm dân sang bên ta đào trộm củ tam thất, hái trộm hoa hồi, bóc trộm vỏ quế, đốn trộm gỗ tốt, săn trộm chim thú quý, moi trộm quặng đồng trên đất ta. Ta kháng nghị thì có lúc họ tạ lỗi là dân họ nhầm nhưng vẫn để y nguyên bảo lỗ rồi, có lúc họ nhận chẳng là đất của họ và quay lại vu cho dân binh ta xâm phạm địa giới. Dân ta có tót trồng lấn sang đất họ tí chút thì họ kiên quyết đòi ta phải sửa. Họ lại cho phép dân họ thay thế đồ cống phú bằng sừng trâu, xương trâu với giá đất nên dân ta ở biên giới nhiều nơi thiếu trâu cày phải trở lại lối “đao canh, hoả nậu”. Bởi vậy, Cao huynh quyết đòi bên kia phải cùng bên ta phân định biên giới rành mạch, đề ra những ước thúc rạch ròi trong việc qua lại, giao lưu giữa đôi bên. Lữ bộ chúa sang Nam Việt chuyển vừa rồi chính là để bàn về những chuyện ấy.

CAO LỖ (*thở dài*): -Hừ! Âm mưu cũ, mảnh khoé mới. Con ta sớm lìa đời lúc xã tắc cần đến nó hơn bao giờ hết. Thương thay!

NỘI HẦU: -Cháu Cung thác oan vì tên phản bội. Tướng quân còn chờ gì mà chưa xin mệnh đức vua bắt về đây hỏi tội?

CAO LỖ: -Sự thể không nóng vội được. Con tôi thiệt phận, với đức vua, với mọi người, chưa đủ lẽ để đoan quyết là bị đầu độc. Và chắc gì Lữ Phong có nhúng tay vào? Làm kinh động dân tâm thật chẳng nên.

ĐỒNG: -Dạ, thưa tướng quân, thưa bác, giờ nên tính sao?

CAO LỖ: -Hôm nay đã muộn. Sáng mai, cha cháu và ta sẽ đưa cháu vào bệ kiến đức vua. Sau đó, cháu kíp về lại biên ải, cốt giữ sao cho quân dân không xộn rộn.

NỘI HẦU: -Phải tính việc hộ tông linh cứu cháu Cung về đây chứ?

CAO LỖ (*ngẫm nghĩ*): -Trong tình hình này có lẽ không nên.

NỘI HẦU: -Vậy tướng quân nên đích thân lên đấy, nhân thể nắm tình hình biên cương.

CAO LỖ: -Tình hình biên cương thế là rõ rồi. Chỗ đáng lo bây giờ chính là tại đây. Bởi thế, lúc này tôi không thể rời Cổ Loa được. Thôi, cũng đành để cho bà nhà tôi và bọn gia nhân lên lo liệu cho cháu vậy thôi. Vả lại, còn có cháu Đổng đây. *(Nói với Đổng)* Cháu này! Lễ tang nên làm giản tiện. Phần mộ không nên cầu kì. Sau này khi tiện dịp, ta sẽ đưa hài cốt nó về quê.

NỒI HẦU: -Thế thì chẳng cần Đổng mai vào bệ kiến nữa, nên đi ngay hôm nay. Việc biên cương, việc tang đều hệ trọng, không thể phó cho một mình Lữ Phong.

CAO LỖ: -Hầu huynh nói phải. Cháu Đổng hãy cùng tùy tùng đi cớm nước rồi nghỉ ngơi một chút. Cháu về đây, Lữ Phong có biết không?

ĐỒNG: -Dạ, có. Chính Lữ bộ chúa đồng ý với cháu là cần về cáo phó và xin cử tướng trấn trị thay Cao huynh.

CAO LỖ: -Người thay Cung sẽ là cháu thôi. Trở về đây, cháu cần đối xử với Lữ Phong như thường, không phải bề ngoài mà thật tình.

ĐỒNG: -Cháu xin phép đi sửa soạn. *(Nói với Nồi hầu)* Thưa cha, cha có về cùng con không?

NỒI HẦU: -Con cứ về trước, ta sẽ về ngay bây giờ. *(Đổng ra. Nồi hầu quay sang Cao Lỗ)* Ta phải tâu đức vua triệu Lữ Phong về truy cho ra nhẽ chứ?

CAO LỖ: -Ta không tâu xin thì đức vua cũng triệu ông ta về hỏi về tình hình bang giao nhân có việc cầu hôn. Còn truy cho ra nhẽ thì... nếu quả có sự mưu hại, chắc ông ta không phải là người giương nỏ. Chà! Một mũi tên, chúng nhằm nhiều đích đây!

Nỏ thần

Cảnh 3

Một con đường trong thành Cổ Loa.

Lữ Phong đang đi, dáng trầm tư.

LỮ PHONG *(một mình)*: -Ta như người mắc kẹt ở giữa. Mưu đồ bên Triệu đã khá rõ ràng. Có nên tâu với Thục chúa không? Nhưng liệu có cưỡng lại được tham vọng của Phiên Ngung? Thục vương chẳng phải là nhu nhược, hèn kém, nhưng sao lại hay ngả

theo ý của Lạc hầu? Xem ra thì đức vua có vẻ ngưỡng mộ những nghi thức, nghi trượng vương giả bắc phương, cùng các lễ tiết, khuôn phép triều đường, không còn dung dị và gần dân như xưa. Lạc hầu thường biết đón ý vua. Đặng Giảo thì đã nắm Lạc hầu như một con dao. Những người như Đặng Giảo đáng ghê thật! Ta mà sa vào tay ông ta thì... Nhưng có tránh được không? Thúc phụ ta cứ khêu gợi ta nghĩ đến quê cha, đất tổ. Ta vẫn canh cánh bên lòng về nỗi phần mộ cha mẹ, tổ tiên hương khói lạnh. Song, từ khi sang Âu Lạc, ta thấy làm ăn dễ chịu hơn, sống thanh thản hơn, ít bị ràng buộc gò bó, ít phải giữ gìn phép tắc đến mức gần như giả dối trong giao thiệp, cư xử. Gần đây, thúc phụ đã ra mặt thúc ép: “Bên nước nhà tạo cho hiền diệt cơ hội lập chút công với Âu Lạc không phải để cho hiền diệt vinh thân, phỉ gia bên ấy rồi quên mình thuộc dân tộc lớn, mà là tác thành cho người của mình dựng phụng sự đất lực cho thiên quốc. Hiền diệt đừng để tổ quốc phải ra tay hoặc mượn tay kẻ thù để trừng phạt kẻ nghịch thần. Phiên Ngung vẫn dành cho hiền diệt cái ấn phong hầu”. Ông ta nói cứ êm như ru mà nghe lạnh cả gáy. Ông ta bảo “Ý Nam Việt vương là ý trời. Trời sắp giáng họa phúc” là định ám chỉ cái gì? Có liên quan đến cái chết đột ngột của Cao Cung không? Lạc hầu nói rằng Cao hầu và Nôi hầu không ưa ta. Ta biết Cao Lỗ chẳng phải là người hẹp hòi, nhưng ta cũng cảm thấy như thế, gần đây thôi. Vì có gì nhỉ? Có lẽ ông ta linh cảm thấy những tai họa của Âu Lạc. Ngẫm cho kĩ thì ta cũng đã quay giáo nửa chừng rồi. Chẳng phải thế sao? Thục vương triệu ta hồi kinh chắc là về việc bang giao. Ta sẽ cố giữ phận mình, nhưng nếu thế sự vùn xoay thì cũng đành gió chiều nào theo chiều ấy.

Đặng Giảo vào, đứng nhìn cười bí ẩn, rồi đi đến gặp Lữ Phong.

ĐẶNG GIẢO: -Chào Lữ đại nhân. Xin chúc mừng công tích lớn.

LỮ PHONG (*hơi ngờ ngác*): -Công tích gì kia?

ĐẶNG GIẢO: -Cao Cung chết, đại nhân vừa trừ được một hậu họa cho cả Nam Việt lẫn Âu Lạc, đáng chúc mừng quá đi chứ.

LỮ PHONG (*giật mình*): -Chết nổi! Cao công tử bị trúng phong kia mà. Ai nói với tiên sinh chuyện động trời vậy?

ĐẶNG GIẢO (*cười nhạt*): -Cần gì phải ai nói. Chẳng phải Cao Cung chết sau khi uống rượu thuốc ở nhà đại nhân về sao?

LỮ PHONG: -Thì rượu ấy tôi vẫn uống mỗi tối. Chính tên Vòng hôm ấy rót hai chén ngay trước mặt Cao công tử và tôi mà.

ĐẶNG GIẢO: -Cao tướng quân chẳng đời nào chịu tin là Cao

Cung trùng phong. Có ai chịu làm chứng rằng đại nhân cùng uống?
Mà có đi nữa thì ai biết trong đáy chén trước khi rót rượu vào có gì?

LỮ PHONG: -Tôi phải đến yết kiến Cao tướng quân mới được.
(Định đi).

ĐẶNG GIẢO (giữ lại): -Khoan đã! Chớ vội vàng! Cao Lỗ thâm trầm lắm. Ông ta không tỏ ý ngay đâu. Chẳng có cái chết của con trai ông ta thì ông ta cũng chẳng ưa đại nhân rồi. Cha con ông ta cùng bọn Nổi hầu vẫn muốn bài Hoa, chống thiên quốc. Một khi Thục chúa nằm xuống tình hình sẽ ra sao? Chúng ta phải liệu trước đi.

LỮ PHONG: -Ý tiên sinh là...

ĐẶNG GIẢO: -Ta phải sớm thực hiện điều mà tôi đã có lần nói với đại nhân.

LỮ PHONG: -Nghĩa là để Bắc quốc thôn tính Âu Lạc?

ĐẶNG GIẢO: -Nếu ý trời định thế thì ta phải làm thế. Nhưng hiện nay hãy làm cho cả xứ này bị ràng buộc vào Nam Việt, để làm tắt lòng kinh chống của bọn đô Nỏ, đô Nổi. Bọn này gieo chí ương ngạnh cho người Âu Lạc, làm khổ lê dân. Biết đâu chúng chẳng có cả ý đồ dòm ngó phương bắc nữa. Hôm trước Lữ Trạch đại nhân có trao thư ủy thác của Triệu Vũ vương cho đại nhân không?

LỮ PHONG: -Có. Nhưng thiện nghĩ bên Nam Việt luôn luôn khuấy động biên cương, chắc Thục chúa chẳng ưng chịu chuyện hôn nhân đâu.

ĐẶNG GIẢO: -Phải làm cho Thục Phán hiểu rằng muốn biên địa được yên ổn thì phải cố kết hai bên, Nam Bắc một nhà.

LỮ PHONG: -Tính Thục vương khẳng khái. Ép buộc thì không xong rồi.

ĐẶNG GIẢO: -Ta sẽ làm cho ông ta cảm thấy không bị ép buộc. Điều này sở cậy đại nhân một tiếng nói, nhất là vào lúc quyết định.

Màn

Nỏ thần

Cảnh 4

Cổ Loa. Phòng Mị Châu.

NÀNG SEN: -Ôi chào! Cao công tử vừa bắt đắc kì tử mà công chúa đã mang viên ngọc Như Ý đẹp chưa kìa!

MỊ CHÂU: -Ô hay! Chẳng lẽ em bảo chị để tang công tử sao?

NÀNG SEN: -Em chẳng nói thế. Nhưng xem ra công chúa chẳng chút nào cảm thương công tử cả.

MỊ CHÂU: -Chị cũng buồn vì một đấng nam nhi như thế mà sớm mất đi.

NÀNG SEN: -Chỉ vậy thôi ư?

MỊ CHÂU: -Em muốn gì chị nữa nào? Chị với Cao công tử không như em với Đồng. Chị chẳng thể nghĩ xa xôi hơn.

NÀNG SEN: -Chao ôi là tình đời!

MỊ CHÂU: -Em nói gì vậy?

NÀNG SEN: -Em nói công chúa nghĩ đến viên ngọc kia hơn là nghĩ đến tình tri ngộ.

MỊ CHÂU: -Em không được quá quắt! Nếu nói đến tình tri ngộ thì Triệu hoàng tử và Cao công tử ai nặng tình với ta hơn? Bao nhiêu lâu nay Cao công tử có nghĩ gì đến ta. Ta cô đơn, ta buồn tủi, nào ai hay? Còn Triệu hoàng tử thì ngày nào cũng muốn làm cho ta khuây khỏa.

NÀNG SEN: -Cao công tử còn phải đem thân làm phen dậu nơi biên địa, nào có rồi mà nhõn nhõ, nay tiệc tùng, mai múa hát đâu. Mà nếu công chúa vẫn thích những công việc dệt vải, chần tằm, nếu công chúa không xa bạn bè cũ thì sao mà cô quạnh được! Chẳng qua là công chúa thích thế thôi.

MỊ CHÂU: -Em nói như một cụ già cay nghiệt. Thân thể như ta lẽ đâu cứ suốt đời sống kiểu hờn nhiên dân dã. Ta phải lo đến phận ta chứ!

Thục Phán đi vào.

NÀNG SEN (*thoáng thấy, bảo khẽ Mị Châu*): -Vua cha đến. (*Cúi chào*) Kính lạy vua cha.

MỊ CHÂU (*quì gối chào kiểu phương bắc*): -Phụ vương muôn tuổi!

THỤC PHÁN: -Các con ta có khỏe không? (*Nói với Mị Châu*)
Chà! Con gái ta trang sức lộng lẫy quá.

NÀNG SEN: -Tâu vua cha, quà của Triệu công tử đây ạ.

THỤC PHÁN (*thấy Mị châu vẫn ở tư thế cung kính xa cách, dịu dàng bảo*): -Mị, Sen! Các con lại gần đây! Ta muốn các con đối với ta

vẫn hồn nhiên như xưa nay vẫn thế.

MỊ CHÂU: -Tâu phụ vương, tình là cha con nhưng lễ là vua tôi. Phụ vương cho phép chúng con được giữ lễ ạ.

NÀNG SEN: -Tâu vua cha, chị con thông hiểu phép tắc bậc triều lâm ạ.

THỤC PHÁN: -Ờ, người phương bắc có nói: trong phép tu thân, tề gia, trị quốc, bình thiên hạ thì lễ là gốc.

NÀNG SEN: -Nhưng ta ở phương nam. Và như vua cha đã nhiều lần phán bảo: ta chỉ lo giữ bờ cõi, chẳng đi “bình” ai cả. Họ nói, nghe bao giờ cũng hay ho “lễ là rường mối, là khuôn phép cho đại trị”, mà thật sự thì chữ “lễ” họ dùng như một thứ xiềng xích vạn năng để ràng buộc kẻ dưới, ràng buộc người dân.

THỤC PHÁN: -Ha, ha,... Con ta giỏi biện bác thật! Có thể đối đáp với mọi biện sĩ bậc triều đố.

MỊ CHÂU: -Tâu phụ vương, em con hay lí sự, nhiều khi vượt ra ngoài khuôn phép nữ nhi.

NÀNG SEN: -Tâu vua cha, từ ngày kết giao với Triệu công tử, chị con hay răn đe con về phép tắc nữ nhi. Nhưng phép tắc nữ nhi bậc phương lại là “nam nữ thụ thụ bất thân” cơ đấy!

THỤC PHÁN: -Khuôn phép bậc phương nghiệt ngã nhưng trong phép trị dân cũng có chỗ dùng được.

MỊ CHÂU: -Tâu phụ vương, rõ là họ văn hiến hơn ta.

THỤC PHÁN: -Ừ, có những cái đáng để cho ta noi theo.

NÀNG SEN (*không nén được*): -Tâu vua cha, xin cho con được nói hết ý nghĩ của con.

THỤC PHÁN: -Được! Con cứ nói.

NÀNG SEN: -Người phương bắc tự cho mình là văn hiến, coi các dân tộc khác là man muội. Hãy xem thứ văn hiến mà họ muốn ban phát ra bốn phương là thứ văn hiến nào? Có phải thứ văn hiến coi mạng người như蝼蛄; coi dân đen là hạ đẳng “tiểu nhân” chỉ để sai khiến; coi đàn bà là khó dạy? Thứ văn hiến lấy lừa lọc, phản trắc, dối trá làm quốc sách? Những kẻ chễm chệ ngồi trên làm ra vẻ “quân tử”, nói toàn giọng triết nhân, mà mưu đồ thì thấp hèn, vô đạo; hành động thì tàn bạo, bất lương; đối xử thì thâm hiểm, ích kỉ; và lúc đã phơi mặt ra thì trắng trợn, hung hăng, bất cổ liêm sỉ. Hãy xem một hào kiệt Yêu Li tự hoại thân thể, thí bỏ vợ con, để được thẳng tay đâm ngọn giáo vào bụng người tin yêu đùm bọc mình, nêu gương một thứ lí tưởng gia nô cuồng tín, hòng làm vững ngôi cho bạo chúa. Một thánh nhân Khổng Khâu gần suốt đời chạy vạy mong hiến “đạo” mình cho các vua chư hầu, lúc đang đắc thế nhất phải cạo tiền đồ,

sự nghiệp của mình vào miếng thịt tể, và đành phải ra đi, để rồi có lúc phải nói ra miệng là sẵn sàng đi theo tướng cướp. Văn hiến của họ cao siêu lí lẽ mà thực tế lại rải bằng xương trắng máu đào của hàng triệu sinh linh. Cái gọi là luân thường đạo lí của họ nặng mùi thịt người (9), là cái lồng vô hình chụp lên người dân thấp cổ bé miệng. Họ chê ta man di vì ta không biết như họ rằng quì lạy thì phải bước mấy bước và quì chân nào trước. Họ chê ta man di vì đàn bà con gái ta không chịu bó chân ngồi trốn trong nhà, mà dám lo việc làng việc nước, vì con trai con gái dám tự do trò chuyện và tìm bạn trăm năm (10). Họ chê ta man di trước hết vì ta khác giống với họ và vì ta sống khác họ.

THỰC PHÁN: Sao con thù ghét người phương bắc vậy?

NÀNG SEN: -Tâu vua cha, con nói đây là nói những kẻ mũ cao áo dài của Bắc triều, những kẻ tự cho là “quân tử”. Còn những người Hoa bình thường thì chính họ cũng chẳng mấy quan tâm những cái văn hiến của mấy vị quân tử. Có những lễ nghi ràng buộc họ lâu đời thành quen. Xem ra họ chỉ có quyền theo mà không có quyền biết. Con cho rằng mỗi dân tộc đều có cái hay, cái dở, không nên quá tự tôn, mà cũng đừng quá tự ti.

MỊ CHÂU: -Tâu phụ vương, em con vì chưa hiểu những người như Triệu hoàng tử nên nhận nhầm như vậy.

NÀNG SEN: -Tâu vua cha, chính vì con rất hiểu Triệu công tử nên nhận rõ như vậy.

THỰC PHÁN: -Thôi các con đừng tranh biện nữa. Mị con, cha muốn biết ý con về một chuyện hệ trọng không chỉ đối với con mà thôi. *(Nói với Nàng Sen đang định cáo lui)* Con cũng ở lại. *(Ngừng một lát. Mị Châu và Nàng Sen ở trong tâm trạng phấp phỏng chờ đợi)*. Mẹ con mất đi, cha được mỗi mình con. Em Sen con đây là con một người dân đã liều mình cứu giá trong một trận chống quân phương bắc xâm lăng, và cũng sớm mồ côi mẹ, cha coi như con đẻ. Có hai con bên cạnh cha cũng vui tuổi già. Nhưng các con không thể ở mãi bên cha. Em Sen con đã có nơi. Mị con cũng đến lúc phải tính chuyện lưã đôi. Triệu vương có quốc thư cầu thân. Trong thư có nói sẵn sàng để Trọng Thủy ở hẳn bên này. Ta thấy Trọng Thủy cũng khôi ngô, lanh lợi. Ta hơi ngại Nam, Bắc có chỗ dị biệt. Nhưng Trọng Thủy là người không câu nệ. Từ khi sang đây, hoàng tử đã học cách ăn ở, cư xử của người Âu Lạc. *(Ngừng lại nhìn hai người. Nàng Sen nhìn Mị Châu; cô chị cúi đầu mân mê tà áo, hai má ửng đỏ)*.

NÀNG SEN: -Tâu vua cha, lòng họ khôn dò, con e không thật bụng.

THỰC PHÁN: -Con đã nghi quá. Nhưng dù họ có manh tâm, ta đem tình thực mà đãi thì cũng có thể cảm hóa được.

NÀNG SEN: -Con lang chui được vào chuồng con bê, con e rằng con lang vẫn là con lang.

THỰC PHÁN (*phật ý*): -Con đâm ra cố chấp rồi đó. Ta đã nghĩ nhiều rồi. Duyên phận này của chị con liên quan đến sự an nguy của đất nước. Hôn phối sẽ xoá cừu thù. Nam Bắc thông gia thì biên giới sẽ không bị họ quấy nhiễu nữa. Ta có thể thư tâm mà lo cho dân giàu nước mạnh.

NÀNG SEN: -Con sợ cái nhọt ngoài biên cảnh không tan mà lại thêm cái ung nơi kinh đô ử mằm độc.

THỰC PHÁN (*bực mình*): -Con nói y như bọn Cao Lỗ. Người phương bắc nói không sai: không tề gia thì khó mà trị quốc! Ta thật đã quá nuông con. Thôi! Cho con lui! (*Nàng Sen thở dài, vái, lui ra*). Thế nào, Mị con? Ý con ra sao? Nếu con không ưng thì cha cũng không ép.

MỊ CHÂU: -Dạ, con luôn luôn tuân mệnh phụ vương.

THỰC PHÁN: -Được rồi! Con hãy cư xử sao cho họ Triệu không trách nhà ta kém giáo huấn. Con cũng liệu khuyên giải em con sao cho trong âm, ngoài êm. Ta phải ra ngự triều đây.

MÀN

(9) Ý của Lỗ Tấn, văn hào Trung Quốc.

(10) Người Âu Lạc chưa bị ảnh hưởng lễ giáo phong kiến phương bắc.

Nỏ thần

HỒI BỐN - Cảnh 1

Cổ Loa. Phòng Mị Châu.

MỊ CHÂU: -Sao phu quân có vẻ u sầu làm vậy?

Trọng Thủy ngồi thờ ra thở dài.

Vợ chồng trao xương gửi thịt, sao phu quân lại giấu thiếp?

TRỌNG THỦY: -Ta được phụ vương bao dung, công chúa

thương yêu, những muốn tận trung, tận hiếu với phụ vương, và suốt đời gắn bó với công nương để báo đền tình nghĩa. Nhưng xem chừng tôi khó được trọn tình với công chúa.

MỊ CHÂU (*hốt hoảng*): -Lang quân nói gở gì thế? Hay là chán đất này rồi? Con gái bắc phương vốn “yếu điệu thực nữ” mà!

TRỌNG THỦY: -Công chúa đừng nói thế khiến tôi thêm đau lòng. Tấm tình tôi đã trao trọn cho công chúa rồi, công chúa không biết sao?

MỊ CHÂU: -Thế thì có gì chia rẽ nổi đôi ta?

TRỌNG THỦY: -Tôi nay đã là phò mã mà có khác gì một tên tù giam lỏng. Sống vậy sao gọi là sống được!

MỊ CHÂU: -Ý phu quân muốn nói gì vậy?

TRỌNG THỦY: -Tôi nay đã là thần dân chính thức của Âu Lạc. Tôi phải đi đây đi đó thăm thú cảnh trí, tìm hiểu dân tình, một là để khuây sầu li hương, hai là để có kiến thức tâu bày với phụ vương khi người ban hỏi đến. Thế mà mới cất bước đã bị cấm cản rồi.

MỊ CHÂU: -Ai dám cản chàng?

TRỌNG THỦY: -Các vệ binh thừa lệnh tướng quân Cao Lỗ.

MỊ CHÂU: -Cao tướng quân là người nghiêm túc, cẩn trọng, được mọi người ngưỡng mộ. Không xem thường lệnh tướng quân được đâu. Mà chàng định đi những đâu?

TRỌNG THỦY: -Nào đã đi đâu được! Cũng chỉ quanh quẩn những ngã đường đã đi mòn gót hia, toàn những cảnh nhàm chán.

MỊ CHÂU: -Trong thành nội, khu vực có đền thờ nỏ thần là nơi kì thú nhưng là khu cấm. Hình như ở đấy cất giấu vũ khí, quân lương. Hay là phu quân đi ra thành ngoại?

TRỌNG THỦY: -Đâu đâu cũng hào thành, song lạch chẳng chịt; đâu đâu cũng vọng gác điểm canh. Nếu không lạc đường thì cũng sa vào tay lính gác.

MỊ CHÂU: -Để rồi thiếp kiếm cho chàng một người hướng đạo có uy quyền đối với quân phòng vệ. Nhưng chàng chớ có ra đầm Cỏ!

TRỌNG THỦY (*hỏi buồn*): -Sao vậy?

MỊ CHÂU: -Nơi ấy tập trung thuyền chiến và là nơi tập thủy trận.

TRỌNG THỦY: -Công chúa đã ra đấy bao giờ chưa?

MỊ CHÂU: -Hồi còn bé, thiếp đã một lần được theo phụ vương đi duyệt tập thủy chiến.

TRỌNG THỦY: -Chỗ đó có đẹp không?

MỊ CHÂU: -Ồi! Mặt nước mênh mông, tinh kì pháp phối, trời cao lồng lộng, gần thì thành cao in bóng, xa thì rừng cây dàn hàng, ...

TRỌNG THỦY: -Tiếc quá! Giá vợ chồng ta được một lần ra đó

vãng cảnh thì chết cũng thỏa.

MỊ CHÂU (*âu yếm*): -Chàng chỉ nói gở! Được đến đó thì càng “bách niên giai lão” chứ! Ra đó chỉ có một lối Cổng Lớn, còn các ngã khác thì ít ai được biết. Muốn qua Cổng Lớn, phải được phép Cao tướng quân.

TRỌNG THỦY: -Thế thì phải đến kiếp sau họa may tôi mới ra đó được. (*Thở dài*) Không hiểu sao Cao tướng quân hình như không thích tôi, nhất là từ khi tôi được gá nghĩa cùng công chúa (*Nhìn Mị Châu dò xét*).

MỊ CHÂU (*dè dặt*): -Cao tướng quân suốt đời vì nghĩa lớn ...

TRỌNG THỦY: -Chẳng phải Cao tướng quân đã từng nuôi ý định...cho con trai mình sao?

MỊ CHÂU (*im lặng*)

TRỌNG THỦY: -Biết đâu ông ta chẳng mong muốn cao xa hơn nữa? Quyền hành trong tay mà! (*Một lát, thở dài, lắc đầu*) Lòng người thật khó biết!

MỊ CHÂU: -Việc ấy thiếp không dám lạm bàn. Thiếp chỉ biết phu quân là của thiếp. Chàng đừng sầu não khiến thiếp héo hắt ruột gan. Thiếp sẽ tần tảo với phụ vương tìm cách giải sầu cho chàng.

TRỌNG THỦY: -Chao ôi! Còn Cao Lỗ thì làm sao tôi khỏi sầu não. Ước gì ông ta không có mặt tại Cổ Loa này!

MỊ CHÂU: -Thương thay phu quân của thiếp! Thiếp xin vì chàng mà tần tảo ân sủng của phụ vương.

MÀN

Nỏ thần

Cảnh 2

Cổ Loa. Lối đi ra phía sau đền thờ thần nỏ như ở cảnh 3, hồi 2.
Trọng

Thủy đi với một người hầu, vẽ đường hoàng. Một vệ binh ra cản.

VỆ BINH: -Thưa, phò mã định đi đâu?

TRỌNG THỦY: -Ta đi vắng cảnh.

VỆ BINH: -Mời phò mã đi dạo nơi khác, lối này không đi được.

TRỌNG THỦY: -Đức vua cho phép ta muốn đi đâu cũng được,

sao người dám ngăn bước ta? (*Rút gươm đâm vệ binh*).

Một số vệ binh kéo đến, trong đó có đội trưởng.

ĐỘI TRƯỞNG VỆ BINH: -Phò mã không được hành hung! (*Bảo một vệ binh*) Đi mời Cao tướng quân tới đây! (*Vệ binh lật đặt đi ra. Đội trưởng lại nói với Trọng Thủy*) Phò mã không nên coi thường phép nước.

TRỌNG THỦY (*đưa mắt cho tên hầu, tên này chạy đi*): -Phép nước hay phép riêng của Cao tướng quân?

ĐỘI TRƯỞNG VỆ BINH: -Cao tướng quân vâng mệnh đức vua.

TRỌNG THỦY: -Ta đây cũng vâng mệnh đức vua.

Cao Lỗ, Nồi hầu cùng vệ binh ban nãy đi vội vào.

NỒI HẦU: -Đức vua đâu có lệnh cho phò mã ngang ngược thế?

CAO LỖ: -Phò mã cũng biết đây là khu cấm kia mà.

TRỌNG THỦY (*đấu dịu*): -Tôi hơi nóng vì tên kia vô lễ quá. (*Liếc thấy Thục Phán, Lạc hầu, Lữ Phong, Đặng Giảo cùng tên hầu đang đi đến, nói to*) Nhưng làm sao hấn dám hỗn láo với tôi thế! Hấn không nể mặt đức vua à? Ai dung túng hấn?

THỤC PHÁN -Sao có chuyện om sòm làm vậy?

TRỌNG THỦY (*quì xuống dưới chân Thục Phán*): -Phụ vương ôi! Được phép phụ vương, con chỉ tha thần ở đây cho mở mang tâm trí mà suýt nữa bị đám vệ binh kia làm nhục.

ĐẶNG GIẢO (*từ phía sau bước lên bảo Trọng Thủy, giọng ngọt*): -Ôi! Sao phò mã lại vượt quá phận mình? (*Trở Cao Lỗ, Nồi hầu*) Sao không xin phép các vị tướng quân kia?

NỒI HẦU (*quắc mắt nhìn Đặng Giảo*): -Ông thôi giọng điệu ấy đi!

CAO LỖ: -Tâu đức vua, những vệ binh kia chỉ làm theo quân lệnh.

THỤC PHÁN: -Quân lệnh! Quân lệnh của ai? Thôi, các người đi đi! Mai hội triều sẽ nói chuyện này.

Cao Lỗ, Nồi hầu ra cùng các vệ binh dìu người bị thương.

THỤC PHÁN (*bảo Trọng Thủy*): -Phò mã cũng về nghỉ đi!

Trọng Thủy khấu đầu trước Thục Phán rồi đi giật lùi ra, Đặng

Giáo

kèm bên như diu.

- THỰC PHÁN (*thở dài*): -Ta tưởng có thể yên vui tuổi già được rồi.

LẠC HẦU: -Tâu vương thượng, muốn yên vui được thì binh quyền phải trao vào tay tin cậy.

LỮ PHONG: -Cao hầu rõ là không ưa phò mã. Nhưng con trai ông ta đã chết rồi kia mà.

LẠC HẦU: -Ông ta nào phải chỉ nhòm ngó ngôi phò mã cho con trai. Bây giờ con trai ông ta đã mất, nhưng ông ta thì còn sống. (*Với Thực Phán*) Tâu vương thượng, từ ngày vương thượng ngỏ ý ban công chúa cho Cao Cung, tướng quân Cao Lỗ dường như coi nước Âu Lạc sắp là của riêng cha con mình.

THỰC PHÁN: -Cao Lỗ phò tá ta từ thời Âu Việt (11), chắc không có ý gì khác đâu. Có lẽ ông ta cao tuổi rồi, lại mất đứa con trai độc nhất, nên đâm ra khó tính hoặc lắm cảm chẳng?

LẠC HẦU: -Muôn tâu, lắm cảm sao biết tăng cường binh lực, nay tập mai duyệt? lại bắt dân binh ngày ngày ôn luyện!

LỮ PHONG: -Mà bây giờ hai nước đã hoà hiếu, thiên hạ thái bình, thì vô cớ làm nhọc lính, phiền dân nhằm ý đồ gì? Sao không nói bớt kỉ luật cho quân sĩ đỡ vất vả, giảm bớt quân số cho dân được cấy nhờ? Còn dân binh ở các làng chạ thì thật là vô tích sự.

LẠC HẦU: -Ta có nỗ thần, có thành cao, hào sâu thế là đủ rồi.

THỰC PHÁN (*bóp trán*): -Ta rức đầu quá. Thôi, các khanh đưa ta về cung nghỉ.

MÀN

(1) Nước Âu Lạc do Âu Việt và Lạc Việt hợp thành.

Nỗ thần

Cảnh 3

Một ngã ba đường trong thành Cổ Loa. Nồi hàu, Nàng Sen và Đống đang bàn chuyện.

NỘI HẦU: -Chúng xúi giục đức vua triệu hồi con thế là kẻ của giặc sắp vào đoạn chót rồi đấy. (*Nắm tay nắm ngực*) Trời hỡi! Nước Âu Lạc nguy mất!

ĐỒNG: -Ở nhà có chuyện gì thế, thưa cha?

NỘI HẦU: -Còn chuyện gì nữa! Đức vua cho Cao tướng quân về dưỡng lão, trong khi tướng quân còn tráng kiện hơn đức vua nhiều.

ĐỒNG: -Sao cha không can?

NỘI HẦU: -Chính vì ta can mà đức vua nổi giận cho ta về trông coi vùng Chiêm Trạch quê ngoại con đó.

ĐỒNG: -Bình quyền giờ trao cho ai, thưa cha?

NỘI HẦU: -Cho tướng quân Đinh Toán vừa được cấp tốc triệu về.

NÀNG SEN: -Đinh tướng quân cũng là người trí dũng. Không giao binh quyền cho Lạc hầu, đức vua cũng còn sáng suốt đó.

NỘI HẦU: -Lão Lạc hầu bây giờ giương nỗ cũng chẳng nổi, nắm sao được binh quyền! Đinh tướng quân tuy trí dũng song cơ mưu sao bằng Cao tướng quân? Lại mới về, nắm cho được thế bố phòng cùng phương lược dùng binh của Cao tướng quân để lại đâu có dễ.

NÀNG SEN (*nói với Đồng*): -Anh chưa biết đức vua bãi luôn các đội dân binh. Chẳng biết vì sao?

NỘI HẦU: -Còn vì sao nữa! Chúng xúc xiểm đức vua rằng: dân binh mãi tập luyện, canh gác nên bỏ bễ cả các việc trồng trọt, chăn nuôi, chài lưới,... Chà! Chà! (*giọng nhại*) “A, bây giờ thiên hạ thái bình, chẳng kẻ nào dám đụng đến ta đâu, nên cho nghỉ việc quân đặng mà hưởng phúc” Hay thật! (*Không kìm được cơn giận*) Bớ Lạc hầu! Lữ Phong! Có ngày các người sẽ hối không kịp!

Cao Lỗ vào.

CAO LỖ (*lại gần Đồng*) –Ta vừa biết tin cháu bị triệu hồi. Viên tỳ tướng được cử thay cháu có dũng lược nhưng thiếu quyền biến. Dân nơi biên cương từng được tôi luyện, nhưng chúng sẽ dùng cách li gián. Nếu không được, chúng sẽ dùng chiến thuật lấy thịt đè người. (*Nói với Nội hầu*) Sự thể bây giờ có nóng giận cũng chẳng ích gì. Đức vua còn để hầu huynh trấn ở Chiêm Trạch vậy thì hầu huynh hãy trộm mệnh đức vua chiêu tập dân binh phòng khi dùng tới. Ở đây đã có bác gái và cháu Vực, nên cử cháu Đồng về Hương Canh quê nội hầu huynh. (*Ngoảnh sang Nàng Sen*) Khi nào hai cháu đã làm lễ cưới rồi thì Nàng Sen cũng nên về đây giúp chiêu mộ nữ binh.

Điều cần nhất là phải làm cho kín. Tôi sẽ thân đến các làng chạ trọng yếu khác nhóm họp các người nghĩa dũng. Ta phải cấp tốc cho dân binh luyện tập giáo mác, cung nỏ, và rào làng cho thêm vững chắc làm thế tựa vào nhau. Phải có cách cấp báo cho nhau khi có việc.
(*Ngẫm nghĩ rồi lại gần Nồi hẩu*) Có lẽ hầu huynh và tôi cùng đến chào từ biệt Đình Toán.

NỒI HẦU: -Tôi cũng đang có ý ấy. Ta phải khéo nhắc ông ta về những mưu đồ của bọn Triệu Đà.

NÀNG SEN: -Thưa bác, bác rời Cổ Loa thì ai quản lĩnh đội “Ngự lâm thần nỏ”, điều khiển nỏ thần?

CAO LỖ: -Bí quyết của nỏ thần là cách sử dụng và cài thế trận. Đình Toán có thể thay ta được.

NỒI HẦU: -Tôi chỉ sợ bọn Đặng Giảo dò ra phép chế ngự và phá uy nỏ.

CAO LỖ: -Trước đây, nỏ thần tỏ thần uy là nhờ quân tướng và trăm họ. Rồi đây, cũng phải nhờ sức quân tướng và trăm họ để giữ uy lực của nỏ thần. Nếu đại cục mà hỏng thì uy nỏ cũng chẳng làm gì.

Mấy người sắp chia tay thì cụ già dẫn một số dân, trong đó có bà

Sành, ông Nhộn và em bé, vào.

CỤ GIÀ: -Nghe nói các tướng quân sắp bỏ chúng tôi mà đi có phải không?

CAO LỖ: -Thưa già, già nghe ai nói thế?

CỤ GIÀ: -Thì mấy đứa khả nghi vẫn hay cặp kè bọn khách Phiên Ngung chứ ai nữa! Chúng bảo vì các tướng cứ say đánh dẹp làm khổ dân nên bị đức vua bãi chức. Dân chúng tôi không tin có chuyện vô lí như thế.

NỒI HẦU: -Già ơi! chuyện vô lí nào cũng có nguồn cơn của nó.

CAO LỖ: -Già ạ, bà con ạ, tôi nay già yếu, đức vua cho tạm nghỉ để di dưỡng tinh thần, bồi bổ sức lực. Còn Nồi hầu thì đi trị nhậm một miền quê. Dù thế nào thì chúng tôi cũng không bỏ dân đâu.

ÔNG NHỘN: -Tướng quân mà già yếu! Tướng quân còn vật ngã mười thằng Triệu Đà.

BÀ SÀNH: -Thôi đi ông! Thưa các vị tướng, tôi xin có nhờ này. Dân quen có các vị rồi. Đức vua như nóc nhà, các vị như kèo cột. Nay bỗng dưng kèo cột li tán thì mái làm sao cho khỏi lung lay. Xin các vị nghĩ lại cho.

NỒI HẦU: -Bà ạ, không phải tự chúng tôi muốn thế đâu.

CỤ GIÀ: -Để dân chúng tôi vào kêu với đức vua.

CAO LỖ: -Không có chúng tôi thì vẫn còn những người khác. Đức vua lúc này không được vui, xin già và bà con đừng làm kinh động. Chúng tôi tạm xa, nhưng tâm trí vẫn gắn bó với những lo toan của đức vua và thần dân. (*Cầm tay cụ già*) Chỉ mong già và bà con nhắc nhở mọi người rằng: hãy thêm tai, thêm mắt, thêm cánh tay cho quân tướng phòng vệ.

EM BÉ: -Thưa tướng đồ Nỏ, thế nỏ thần có bỏ đi không ạ?

CAO LỖ (*xoa đầu em bé*): -Nỏ thần phải trấn ở thành này chứ. Cháu chỉ nên ngủ một mắt thôi nhé, kẻo có đứa nó trộm mất nỏ thần đấy. (*Nói với mọi người*) Mong bà con ta đều góp sức để cho nỏ thần linh nghiệm mãi.

ÔNG NHỘN (*đến gần Đổng*): -Cậu đi đâu cho tôi đi với. Tôi bắn nỏ khá lắm rồi.

ĐỒNG: -Bác không nghe Cao tướng quân dặn vừa nãy sao? Bác ở lại đây vẫn có việc mà.

CAO LỖ: -Thôi, xin từ biệt già và bà con. Hẹn ngày chúng ta gặp lại.

MÀN

Nỏ thần

Cảnh 4

Cổ Loa. Phòng Mị Châu. Mị Châu đang sửa chiếc áo lông ngỗng. Nàng Sen vào.

NÀNG SEN: -Kính chào công chúa.

MỊ CHÂU: -Ồ, Sen! Từ ngày em xuất giá, đã lâu chị mới gặp em mà sao em quá giữ ý với chị thế?

NÀNG SEN: -Công chúa chẳng vẫn răn em lấy “lễ” làm gốc là gì?

MỊ CHÂU: -Em không đến để trách chị đấy chứ?

NÀNG SEN: -Thưa, không đâu. Em đến để từ biệt công chúa.

MỊ CHÂU: -Em đi đâu?

NÀNG SEN: -Em đã được phép vua cha cho về quê chồng em.

MỊ CHÂU : -Em gắn bó với lang quân em thế là rất tốt. Chúng ta phận gái, lấy chồng thì phải theo chồng.

NÀNG SEN: -Em biết cái đạo “tam tông” của phận gái mà Triệu công tử vẫn thuyết giáo rồi. Nhưng đàn bà chúng ta và dân ta từ thời Văn Lang tới nay chỉ biết có hai “tông” là tông sản và tông chinh thôi.

MỊ CHÂU -Thì em chẳng theo chồng bỏ Cổ Loa là gì?

NÀNG SEN: -Em đi với Đồng để chẳng bao giờ phải bỏ Cổ Loa. *(Ngẫm nghĩ một chút)* Ở, nói theo chồng cũng được, nhưng phải cảm hoá chồng. Công chúa còn nhớ vua cha nói thế không?

MỊ CHÂU : -Phu quân chị có gì mà phải cảm hóa? Chàng sang đây chẳng phải đem lại thái bình cho hai nước sao?

NÀNG SEN: -Công chúa còn nhớ chuyện con lang và con bê mà em đã tâu bày với vua cha dạo nọ tại chính phòng này không?

MỊ CHÂU: -Trời ơi! Em có còn là em của chị nữa không?

NÀNG SEN: -Em có được là em của công chúa nữa không? *(Xúc động)* Chị ơi! Em không bao giờ muốn mất chị.

Trọng Thủy vào. Mị Châu đứng lên. Nàng Sen quay lại chào.

NÀNG SEN: -Chào Triệu công tử.

TRỌNG THỦY: -À, Nàng Sen! Nàng không chào ta là phò mã à?

NÀNG SEN: -Nếu chị tôi muốn thế.

TRỌNG THỦY: -Nói vui vậy thôi. Tôi muốn Nàng Sen coi tôi như anh.

NÀNG SEN: -Tôi muốn công tử coi chị tôi như vợ.

TRỌNG THỦY *(trố mắt)*: -Nàng Sen nói gì thế?

NÀNG SEN: -Tôi muốn công tử trân trọng mỗi tình thơ ngây, trọn vẹn của chị tôi.

TRỌNG THỦY: -Tôi rất cảm kích về những gì mà công chúa đã dành cho tôi.

NÀNG SEN: -Phải! Có là cảm thú, à, có là gỗ đá mới không cảm hóa trước một tấm lòng trong trắng, thủy chung như thế.

MỊ CHÂU: -Sen ơi! Em đừng làm khổ chị nữa.

NÀNG SEN: -Công tử không làm khổ chị tôi chứ?

TRỌNG THỦY: -Thề có quỷ thần!

NÀNG SEN: -Quỷ thần ở ngay trong lòng mỗi người. Quỷ thần công minh lắm đó. Đừng có ru ngủ quỷ thần để đến lúc quỷ thần bừng dậy phải nổi cơn thịnh nộ. Thôi, bái biệt công chúa và phò mã. *(Ra)*.

Trọng Thủy ngồi ôm đầu. Một lúc.

MỊ CHÂU (*lại gần lo lắng*): -Sen nó ăn nói hồ đồ. Phu quân đừng để bụng.

TRỌNG THỦY: -Không. Nàng Sen không hồ đồ đâu. Nhưng chẳng phải tôi suy nghĩ về điều đó. Tôi đang có việc khó xử.

MỊ CHÂU (*quan tâm*): -Việc gì thế, phu quân?

TRỌNG THỦY: -Phụ vương tôi ốm nặng gọi tôi về vấn an. Phụ vương đây đang đi tuần thú chưa về. Mà tôi thì không thể trì hoãn.

MỊ CHÂU (*biến sắc mặt*): -Phu quân phải đi thật à? Không đi mãi mãi chứ?

TRỌNG THỦY: -Mấy lâu nay gần bó vợ chồng, nghĩa tình tôi đã trao trọn cho công chúa. Nhưng công sinh thành, ơn dưỡng dục ... Hẳn công chúa không muốn có người chồng là đứa con bất hiếu. Tôi đi nhưng lòng dạ để lại đây. Tôi đi không thể chờ bẩm mệnh phụ vương, thật nghìn lần đắc tội! Tôi có để lại tờ biểu tạ. Nhờ công chúa tau giùm rằng khi nào trở lại, Trọng Thủy này sẽ xin quì trước bệ rồng chịu tội bất kính với phụ vương.

MỊ CHÂU (*nén buồn*): -Phu quân nán lại một hôm, may ra phụ vương kịp về, và để cho thiếp còn đặt tiệc tiễn hành.

TRỌNG THỦY: -Lệnh gấp lắm. Công chúa nghe đấy! (*Có tiếng ngựa hí*) Ngựa thiên lí đang hí giục giã ngoài kia.

MỊ CHÂU: -Thì phu quân cũng đợi thiếp thu xếp hành trang đã.

TRỌNG THỦY: -Tôi đã cho quân hầu sắp sẵn cả rồi. (*Chuyển giọng tha thiết*) Công chúa ơi! Chỉ chừng một khắc nữa vợ chồng ta li biệt. Ngày hội ngộ chưa thể định trước. Nếu chẳng may trong lúc tôi chưa về kịp cạnh công chúa mà có chuyện gì xảy ra thì làm thế nào để tìm nhau?

MỊ CHÂU (*hốt hoảng*): -Lại có thể có chuyện gì xảy ra được?

TRỌNG THỦY: -Biết đâu được cơ trời! Từ khi sang đây, nhất là từ khi được sánh duyên cùng công chúa, tôi lánh xa mọi mưu đồ thế tục, nên khó lường trước được những bất trắc. Phòng xa vẫn hơn.

MỊ CHÂU: -Thiếp vẫn ở Cổ Loa này chứ đâu?

TRỌNG THỦY: -Ngộ nhớ công chúa phải theo phụ vương bốn ba viễn xứ thì Trọng Thủy này làm sao dò ra dấu hiện thê mà đến cứu nạn?

MỊ CHÂU (*run rẩy*): -Trời ơi! Phu quân nói chi viễn cảnh hãi hùng làm vậy. Nếu thế thì thiếp đây thân gái dặm trường biết hướng nào mà vẫy gọi phu quân?

TRỌNG THỦY: -Ta nhớ một câu chuyện kể. Hai vợ chồng tiều

phụ lục nhau trong rừng sâu. Người vợ bèn cắt tóc rắc xuống mỗi bước đi nhờ đó mà người chồng tìm được vợ.

MỊ CHÂU (*như sức nghĩ ra, cầm cái áo lông ngỗng giơ lên*): - Thiếp có cái áo này, thiếp sẽ mang theo rắc lông ngỗng làm dấu gọi phu quân được chăng?

TRỌNG THỦY (*một thoáng lương tâm trời dậy trước lòng tin yêu đại khờ nhưng thuần khiết của Mị Châu*): - Trọng Thủy này sẽ ghi lòng dấu hiệu lông ngỗng như một lời nguyện, dù trong cảnh nước sôi lửa bỏng cũng quyết tìm đến với công nương.. Thôi, giờ chia tay đến rồi. Công chúa ở lại gìn vàng giữ ngọc cho yên lòng kẻ ra đi.

MỊ CHÂU (*cổ nén thốn thức*): -Phu quân ơi! Phu quân xông pha muôn dặm, thiếp cầu trời cho phu quân chân cứng đá mềm. Thiếp sẽ khắc khoải chờ tin phu quân.

Hai người đứng nhìn nhau giây lát. Trọng Thủy quay mình đi ra.
Mị

Châu, mắt nhòe nước, theo tiễn. Mị Châu bước đi chuệnh choạng, chậm dần. Trọng Thủy mỗi lúc một xa. Mị Châu chột giơ hai tay về

phía Trọng Thủy kêu lên thảng thốt: “Phu quân!”. Trọng Thủy dừng

bước, ngoảnh mặt lại. Mị Châu vội xua tay, thều thào: “Thôi, phu quân

cứ đi đi! Đi nhanh đi!”. Nàng dựa vào cây ôm mặt. Trời tối dần.

MÀN

NỎ THẦN

HỒI NĂM - Cảnh 1

Cổ Loa. Triều đường An Dương vương.

THỰC PHÁN: -Phò mã đi đã nhiều ngày rồi ư? Gấp đến mức không thể đợi ta về thỉnh mệnh sao! Có đúng là Nam Việt vương ốm không?

LỮ PHONG: -Tâu chúa thượng, nghe nói Triệu Vũ vương ốm

nặng.

THỰC PHÁN: -Sao không có quốc thư gửi ta?

LỮ PHONG: -Chắc vì vương gia đang bối rối.

MỘT TRIỀU THẦN: -Nhưng, tâu đức vua, cách đây mấy ngày nghe tin báo quân Triệu tập trung rất đông ở biên giới.

LẠC HẦU: -Ông chỉ nghe huyền truyền rồi tâu bậy thôi.

VIÊN TRIỀU THẦN: -Quân tể tác ở biên cảnh phi báo đấy chứ. Sao quan Lạc hầu không tâu lên để đức vua định liệu?

THỰC PHÁN (*bị bất ngờ*): -Tên quân ấy đâu rồi?

LẠC HẦU: -Dạ muôn tâu, thần đã hỏi kĩ. Tên quân ấy mượn có để về thăm nhà nên báo mò vậy thôi. Hắn cũng nhận là chưa có triệu chứng gì rõ rệt. Thần đã đuổi hắn trở lại biên cương rồi.

THỰC PHÁN: -Tướng quân Đinh Toán đâu?

LẠC HẦU: -Muôn tâu, từ sớm tiên sinh Đặng Giảo nài tướng quân cùng ra bến nước Hoàng Giang. Có một thuyền cống phẩm từ Phiên Ngung vừa mới tới. Tướng quân có nói là sẽ kịp về hội triều, không hiểu sao đến bây giờ vẫn chưa thấy.

Một thị vệ hốt hoảng bước vào.

THỊ VỆ: -Muôn tâu, có quân từ biên cảnh về cấp báo.

Xôn xao trong đám triều thần. Lạc hầu ngo ngoác nhìn sang Lữ Phong.

Lữ Phong liếc nhanh về phía Thực Phán một thoáng đanh, lạnh.

THỰC PHÁN: -Cho vào!

Lính báo vào, lăm lăm, hốc hác.

LÍNH BÁO (*nói trong tiếng thở gấp*): - Muôn tâu, gần sáng hôm qua, quân Triệu có dân vượt biên dạo trước dẫn đường, người ngậm tăm, ngựa khóa nhạc, lúc còn tối trời, lên sang đánh úp quân ta từ phía sau, rồi xua đại binh tràn sang cướp phá, đốt, giết.

THỰC PHÁN: -Sao mãi đến bây giờ các người mới về báo?

LÍNH BÁO: -Muôn tâu, ban đầu thần định lẫn trong đám loạn dân tìm cách về đây báo. Nhưng quân giặc quây dân lại. Dạ, muôn tâu, chúng xông vào hãm hiếp, chém giết không từ người già, con nít. May mà thần vượt được ra ngoài vòng vây, vạch rừng mà đi. Sáng nay, thần bắt gặp một đám nạn dân, họ cho mượn một con

ngựa để kíp về phi báo. Quân giặc giăng bủa chặt lắm, thần phải đi đường vòng nên bây giờ mới tới được đây.

THỤC PHÁN: -Quân ta ở biên ải tan vỡ hết rồi sao?

LÍNH BÁO: -Dạ, muôn tâu, một số rút vào rừng đi vòng đánh chặn; một số nhập vào các đội dân binh mới tập hợp lại đánh tĩa. Nhưng thế giặc hung hăng lắm ạ. Dọc đường phi về đây, thần ngoái lại nhìn đã thấy khói giặc đốt nhà bốc lên không xa lắm.

THỤC PHÁN: -Đình tướng quân sao mãi vẫn chưa có mặt? (*Chỉ một tướng hầu cận*) Đi tìm gấp tướng quân Đình Toán về đây cho ta!

Viên tỳ tướng “dạ” rồi lui ra.

MỘT VIÊN TƯỚNG: -Muôn tâu, thần xin lĩnh một cánh quân ra chặn giặc. Xin chúa thượng kíp sai người đôn đốc quân phòng vệ kinh đô. Một mặt xin chúa thượng cho triệu gấp các tướng Cao Lỗ, Nồi hầu về kinh.

LỮ PHONG (*cướp lời*): -Nồi hầu bấy lâu ngủ yên ở Chiêm Trạch; còn Cao hầu cũng mãi rong chơi tận nơi đâu, biết thế nào mà triệu?

THỤC PHÁN (*bảo viên tướng*): -Được! Khanh điều quân chặn giặc đi! Lấy tên quân kia dẫn đường. (*Trao lệnh tiễn. Viên tướng ra cùng người lính. Thục Phán nói với triều thần*) Cao hầu, Nồi hầu nếu hay tin chắc sẽ tức tốc về cứu thành. (*Thở dài*) Tiếc thay!... (*Bưng tỉnh. Trao lệnh tiễn cho một viên tướng*) Khanh lấy một số quân cấm vệ đến ngay các ụ “hoả hồi” thượng tất cả các nỏ thần lên! Ta sẽ lên Ngự xạ đài ngay. (*Viên tướng ra. Thục Phán trao lệnh tiễn cho một viên tướng khác*) Còn Khanh kíp lấy thêm cấm binh ra đả Cầm cùng tướng thống lĩnh thủy quân điều động chiến thuyền đến các nơi hiểm yếu! (*Viên tướng ra*).

LỮ PHONG: -Tâu thánh thượng, thần xin được ra giúp tướng chỉ huy nỏ thần.

THỤC PHÁN: -Được! Khanh đi đi! (*Lữ Phong ra. Thục Phán quay lại Lạc hầu*) Còn Khanh, Khanh khá đốc suất cấm quân ứng cứu các mặt!

LẠC HẦU (*mặt tái mét, run lập cập*): -Dạ, dạ... thần xin... xin được về thu xếp gia quyến... cho các quan.

THỤC PHÁN (*nhìn Lạc hầu, giận dữ*): -Sao? Khanh định...

Vừa lúc, một thị vệ hốt hải chạy vào.

THỊ VỆ: -Muôn tâu, quân giặc đã tràn đến chân thành Cổ Loa.
THỰC PHÁN (*đứng bật dậy*): - Mau đưa gươm và áo giáp cho ta!

Thục Phán cùng số triều thần còn lại ra. Trơ lại Lạc hầu luýnh quýnh, hoảng hốt.

MÀN

Nỏ thần

Cảnh 2

Một ngã đường trong thành Cổ Loa. Tiếng reo hò, tiếng binh đao vọng

tới. Đặng Giảo dẫn một số tên đồng bọn chạy vào gặp Lữ Phong dẫn

người của y cũng vừa chạy đến.

LỮ PHONG: -Kìa! Đặng tiên sinh, Đinh Toán đâu?

ĐẶNG GIẢO: -Về châu hà bá rồi.

LỮ PHONG: -Âu Lạc hầu như đã nằm trong tay Triệu hoàng tử, sao còn dùng vũ lực? Gây cảnh tàn hại làm gì? Tôi tưởng Triệu Vũ vương đòi hoàng tử về là định tìm cách ép Thục chúa nhường ngôi.

ĐẶNG GIẢO: -Đại vương cũng đã trù liệu phương lược ấy. Nhưng được nhường ngôi rồi cũng còn mong manh lắm. Bọn Cao Lỗ hoặc con cháu chúng, bè đảng chúng có chịu khoanh tay không? Chắc đại vương đã cân nhắc sau khi được hoàng tử cho biết nội tình Âu Lạc, và đã quyết định phương lược thứ hai. Trời cho ta thời cơ thôn tính chắc chắn mà ta không nắm lấy là trái đạo. Còn chuyện tàn hại, ông cũng “đàn bà” thế à?

LỮ PHONG: -Tôi e rồi khó thu phục nhân tâm.

ĐẶNG GIẢO: -Ta cần đất đai, của cải chứ ta chẳng thiếu dân. Bọn dân nào sai khiến được thì ta dùng, rồi dần dần đồng hoá. Bọn nào ương ngạnh thì ... (*phác một cử chỉ ra hiệu “làm cỏ”*). Nếu cần thì chỉ giữ lại đàn bà thôi. (*Đổi giọng, ra lệnh*) Ông nghe đây! Bây giờ

thiên quân đã đến. Ông không hành động nhanh thì không chết vì dân Nam man cũng sẽ mất mạng vì quân ta một khi họ chiếm được thành. Mơ hồ về quyết tâm của đại vương lúc này là phản quốc! Ông hãy tụ tập tất cả những người của ta cài sẵn đi ngay lấp lổ vào các kho ngầm chứa mũi tên đồng và đốt miếu nỏ thần.

LỮ PHONG: -Tôi đã cho quân nội ứng làm hỏng hầu hết các lẫy nỏ rồi, cần gì lấp kho, đốt miếu nữa?

ĐẶNG GIẢO: -Cần triệt tận gốc. Bọn chúng thường ỷ vào nỏ thần. Đốt miếu nỏ thần làm cho quân của chúng chóng tan rã. Nhân thể thiêu hủy luôn Trống Đồng Cái, niềm tự hào của bọn chúng. Ông đi gấp đi! À, Thục Phán hiện giờ ở đâu?

LỮ PHONG: -Hình như ở Ngự xạ đài.

ĐẶNG GIẢO: -Ông cho tôi một tên dẫn đường tới đó. Còn ông thì thi hành lệnh tôi xong phải tìm gặp tôi ngay! Ta phải hợp sức bủa vây diệt cho sạch đồ đảng cùng thân quyến bọn Cao Lỗ.

Lữ Phong dẫn một số người ra. Lạc hầu lật đật chạy vào khi Đặng

Giảo quay mình định đi.

LẠC HẦU (*nú áo Đặng Giảo*): -Đặng đại nhân ôi! Tôi phải làm gì đây?

ĐẶNG GIẢO (*cười giễu, kéo dài giọng khinh bạc*): -Quan Lạc hầu đấy à? Quan chờ đấy rồi sang Phiên Ngung với con trai cho Triệu đại vương sai khiến một thể. (*Đẩy ngã Lạc hầu, bảo một tên tùy tùng*) Người lấy hai người, bắt lão già này dẫn đường đến nhà lão thu lấy các quý vật mà ta tặng lão trước đây. Mau lên! Không thì bọn lính và dân phu thiên quốc chúng ập đến cướp loạn lên bây giờ!

MÀN

Nỏ thần

Cảnh 3

Một ngã đường trong thành Cổ Loa. Một toán người, trong đó có nhiều thanh niên nam nữ, cầm nỏ, giáo mác vào.

MỘT NAM: -Giặc đang đánh phá cửa Bắc, chúng ta ra đó đi!

TẤT CẢ (đồng thanh): -Đi!

MỘT NỮ (chợt reo lên): -A, tướng đồ Nỏ kia rồi!

Tất cả chạy về một phía, và phía đó Cao Lỗ xuất hiện cùng một toán dân binh.

CAO LỖ: -Các con còn tụ tập ở đây làm gì? Cửa Nam mỏng quân lắm. Chia người ra đẩy tiếp ứng đi! Ta vừa từ đấy lọt vào đây. Hiện giờ quân giặc chưa tiến đánh mặt đó, nhưng cần bảo vệ lối tiếp viện và thoái quân.

Một số người đi ra. Ông Nhộn dẫn em bé hấp tấp chạy vào.

ÔNG NHỘN (nói với Cao Lỗ): -Cháu này nấp nghe thấy Đặng Giảo và Lữ Phong bàn nhau phá nỏ thần nên vội đi tìm tôi.

CAO LỖ (than): -Thả rông chúng nó, thật là một sự sơ hở tai hại!

Chợt nghe tiếng kêu: “Cháy! Miếu nỏ thần cháy!”

CAO LỖ: -Chúng ra tay rồi. (Nói to) Chớ nào động! Các con mau đi kiếm diệt bọn gian tế và cứu lấy trống đồng. Ta phải ra cửa Bắc đây.

Tất cả chạy đi, trừ Cao Lỗ và đám dân binh. Có tiếng ồn ào, rồi Thục Phán xuất hiện.

THỤC PHÁN: -Cao tướng quân ơi! Cửa Bắc sắp vỡ rồi! Nỏ thần không còn linh nghiệm nữa. Đại sự có cơ hỏng mất! Ta thật có lỗi với tướng quân.

CAO LỖ: -Lỗi là lỗi với thần dân, xã tắc. Nhưng lúc này không phải là lúc nói chuyện đó. Xin chúa thượng mau đưa công chúa ra cửa Nam tìm gặp Nồi hàu thu thập dân binh đến cứu viện. Thần sẽ cố tìm cách cản giặc lại.

Thục Phán ra. Cao Lỗ vừa định đi thì Đặng Giảo và tùy tùng chạy vào.

ĐẶNG GIẢO (vờ thi lễ): -Chào tướng Cao Lỗ. Ông có thấy Thục chúa đâu không?

CAO LỖ: -Người tìm đức vua ta làm gì?

ĐẶNG GIẢO (mềm mỏng): -Để mời đi hội kiến với Triệu Vũ vương.

CAO LỖ (trở ngọn giáo vào mặt Đặng Giảo): -Đừng giờ trò hề nữa, tên gian tể Đặng Giảo kia!

ĐẶNG GIẢO (cười nhạt): -Thành vỡ rồi. Ông nên bỏ giáo xuống, sẽ không mất chức lạc tướng.

CAO LỖ: -Đồ khốn! (Vừa quát, vừa phóng ngọn giáo vào mặt Đặng Giảo).

Đặng Giảo cúi đầu tránh. Ngọn giáo lao trúng mũ, vọt qua đầu y cắm

phập vào một thân cây sau lưng y, ghìm mũ y vào đấy. Cao Lỗ rút

gươm. Các dân binh xông vào bọn đi theo Đặng Giảo đẩy lùi

vào hậu trường. Trên sân khấu chỉ còn Cao Lỗ kịch chiến với

Đặng Giảo. Cao Lỗ đánh bằng gươm địch thủ, tên này khụy xuống,

ôm đầu chờ chết. Lữ Phong từ phía sau đến đâm trộm Cao Lỗ.

Ông cố đứng vững, quay lại trừng mắt nhìn Lữ Phong, nói nhán từng tiếng:

“Thằng phản phúc!”. Lữ Phong thất kinh lùi dần. Đặng Giảo đang quì

gục mặt xuống, lé mắt nhìn lên, sững ra, rồi vờ vội gươm đâm vào sau

lưng Cao Lỗ. Ông ngã xuống, mắt còn trợn trừng nhìn xoáy vào kẻ thù.

ĐẶNG GIẢO (vùng dậy, ra lệnh cho Lữ Phong): -Mau cùng ta đuổi theo Thục Phán!

Trọng Thủy mặc quần áo chần, cùng vài tên quân Triệu chạy vào.

ĐẶNG GIẢO: -Kìa! Hoàng tử.

TRỌNG THỦY (*không để ý đến bọn Đặng Giảo, Lữ Phong, bảo một tên quân*): -Mau thay ngựa tốt đón ta ở cửa Nam! (*Chạy vượt lên*).

ĐẶNG GIẢO (*nhíu mày trông theo rồi vẫy đồng bọn*): -Mau theo ta hộ vệ hoàng tử!

Tất cả chạy ra. Sân khấu trống một lát. Em bé chạy vào.

EM BÉ (*nhìn thấy Cao Lỗ*): -Ông ơi! Sao tướng đồ Nỏ nằm đây này?

Cụ già lập cập chạy vào cùng bà Sành, ông Nhộn và một số người dân.

CỤ GIÀ: -Khổ chưa! Đứa nào hạ sát tướng quân thế này? (*Qui xuống nâng đầu Cao Lỗ*) Các người mau lại đây! (*Mấy người đỡ Cao Lỗ*).

CAO LỖ (*hạ bót mí mắt, nói thì thào nhưng rành rọt*): -Tìm Nội hầu, Nàng Sen ... Nỏ thần bị phá ... còn dân ... (*Tất thở*).

MÀN

Nỏ thần

Cảnh 4

Đường nông thôn ngoài thành Cổ Loa. Thục Phán cưỡi ngựa, Mị Châu

ngồi sau. Ngựa chạy được một đoạn lại có một chiếc lông ngỗng rơi

ra. Đằng sau có tiếng giặc đuổi phía xa. Chợt Thục Phán dừng ngựa

đưa tay che ngang mày nhìn phía trước, lo lắng.

THỤC PHÁN: -Đằng sau giặc đuổi, đằng trước có quân chặn đường, cha con ta tới số rồi chẳng? (*Đổi giọng có vẻ an tâm hơn*) À, mà hình như là binh của...

Nồi hẩu và một số dân binh gái và trai vào.

NỒI HẦU: -Thành Cổ Loa bị hạ rồi. Xin đức vua mau mau chạy ra mạn bể góp nhặt dân binh các bộ ngoài đó tìm kẻ lâu dài. Thần xin án ngữ tại đây làm chậm bước tiến của giặc.

Thục Phán đưa Mị Châu chạy đi.

NỒI HẦU (*bảo các dân binh*): -Các người mau chia làm hai đội dàn nắp sau lũy tre kia để ứng cứu lẫn nhau!

Trọng Thủy cùng vài tên quân phi ngựa tới, thỉnh thoảng cúi nhìn dò tìm lông ngỗng. Đến chỗ Nồi hẩu.

TRỌNG THỦY: -Kìa, ông Nồi! Công chúa đi về phía này đã lâu chưa?

NỒI HẦU (*kéo dài giọng*): -À... ra công tử Trọng Thủy! (*Nghiêm giọng*) Các người lừa dối một công nương cao quý như thế để thi hành kế độc chưa đủ sao? Bây giờ còn muốn đuổi theo bức hại đến cùng à?

TRỌNG THỦY (*lúng túng*): -Không, tôi tìm để cứu vợ tôi.

NỒI HẦU (*quát lên*): -Ai là vợ ngươi? Muốn sống thì quay lại! Ta không thềm giết kẻ trối gà không chặt.

Đặng Giảo, Lữ Phong cùng đồng bọn chạy tới.

TRỌNG THỦY (*lại gần Đặng Giảo bảo nhỏ*): -Các ông nói chuyện với người kia, sao cho y không cản trở ra. (*Lẩn nhanh, ra bằng một phía*).

Bọn Đặng Giảo, Lữ Phong xông tới Nồi hẩu. Cuộc loạn đã lùi dần vào hậu trường. Đền mờ dần.

MÀN

Nỏ thần

Cảnh 5

Màn giữa (có tính tượng trưng) buông xuống, nhìn xuyên qua được cho thấy cảnh một bờ biển mấp mô phía sau. Khán giả thấy khá rõ Thục Phán và Mị Châu sau màn giữa. Phía ngoài sân khấu là một đường nông thôn khác. Tiếng vó ngựa ruổi gấp xa xa.

THỤC PHÁN (*uất hận, tuyệt vọng*): -Hỡi trời! Hỡi đất! Hỡi ma quỷ, thánh thần! Dung chi quân giặc bắt lương đang theo riết ta? Nỡ để cha con ta cùng đường nghẽn lối!

TIẾNG VỌNG (*tiếng thần linh hay chính tiếng lương tri?*): -Hỡi nhà vua! Nên trách người hay tự trách mình? Quân thù không đáng sợ, nếu chính mình, chính người của mình không là giặc của chính xứ sở mình!

THỤC PHÁN: -Sao? Giặc là ta! Giặc là con ta! Ha, ha, ... (*Cười điên dại. Quay nhìn Mị Châu đang như trong cơn mê rút từng chiếc lông ngỗng từ áo tung ra*) Hả? Giặc ở đây! (*Tuốt gương ra*) .

Mị Châu giật mình sợ hãi, nghe vắng từ xa tiếng náo loạn, nhận ra tình thế.

MỊ CHÂU (*sụp xuống trước cha*): -Cha ơi! Con xin chết trước mặt cha để khỏi thấy cha vàng tan ngọc nát. Con sẽ biến thành tro bụi, nếu con có bụng nào phản cha, hại nước. Còn nếu con trước sau vẫn một dạ trắng trong thì xin thần linh lưu lại một tí dấu vết để đời sau cảm cảnh cho con.

Bóng gương ánh lên. Tiếng sóng biển gầm lên.

THỤC PHÁN (*thì thào*): -Ít ra thì thằng súc sinh kia cũng không thể chiếm được con lần nữa. (*Quay nhìn biển. Cao giọng, căm hờn, bi thiết*) Hỡi nước biển Đông! Hãy đón ta vào lòng! Đừng để ta phải nhìn thấy bọn sài lang giày xéo lên non sông Âu Lạc!

Một đợt sóng biển tung tràn bờ. Thục Phán biến theo làn sóng rút.

Im lặng một lát. Trọng Thủy vào dò theo vết lông ngỗng ngang qua sân khấu rồi ra khuất.

Màn giữa kéo lên. Cảnh bờ biển. Trọng Thủy vào, đứng sững nhìn xác Mị Châu rồi chạy đến nâng đầu lên.

TRỌNG THỦY: -Mị Châu! Mị Châu! Nàng chết thật rồi! Nàng chết mà gương mặt tuyệt vời còn phẳng phất niềm u uất. Xưa kia, gương mặt này thanh khiết, vô tư; gương mặt với cái nhìn ngây thơ, đầm thắm, gửi gắm vào ta bao yêu thương, tin cậy! Thế mà ta, ta chưa bao giờ biết trân trọng gương mặt đó, tấm lòng đó. Mới vừa đây thôi, trên đường ruổi theo nàng, ta còn định chỉ dành cho nàng ngôi thứ phi, một mai ta lên ngôi báu. Trời ơi! Ngọc nát rồi, ta mới biết là ngọc! Kia! Mắt nàng hé mở. Không! Đôi mắt ấy đã vĩnh viễn nhắm lại rồi. Sao? Trọng Thủy! Người còn mong cặp mắt sáng trong ấy nhìn người nữa sao? Người xảo trá và ích kỉ, ngạo mạn mà hèn nhát. Ha, ha,... Thế là người hoàn thành sự nghiệp của người rồi đó! Trọng Thủy ơi! Tội nghiệp cho người! Ngày người tưởng là chiến thắng lại là ngày người chiến bại. Ai đã nói với ta về thần linh nằm trong lòng mỗi người nhỉ? Nàng Sen! Phải rồi, Nàng Sen! Nàng biết chẳng đúng như nàng tiên đoán, thần linh trong ta đã nổi cơn thịnh nộ? Ô hô! Triệu phụ vương ôi! Cái gai vàng dành cho ta đổ lòn những máu, máu dân ngoại tộc, máu người Hoa, máu của chính trái tim ta. Ô hô! Bình thiên hạ hay chỉ là bình một người đàn bà bằng phản trắc mà rút cục thể xác này cũng thoát ra ngoài tầm tay với của những kẻ âm mưu!

Một mũi tên vút tới cắm vào lưng Trọng Thủy. Y khó nhọc đứng lên, ngoái tay sờ mũi tên, lắp bắp: “Oan gia đây! Kết cục đây!” lão đảo bước vài bước, rồi gục xuống chân Mị Châu. Đặng Giảo và Lữ Phong bước vào. Tay Đặng Giảo cầm cung.

LỮ PHONG: -Sao lại bắn?

ĐẶNG GIẢO: -Hắn suy sụp rồi. Hắn đâm ra thương tiếc đứa con gái Nam man này. Triệu đại vương không ưa những người như thế. Hắn sống có thể gây mầm bạo loạn. Để cho người của ta nghĩ rằng hắn chết vì dân bản xứ sẽ chặn được lòng thương hại muốn nhẹ tay với những kẻ đã bị chinh phục.

LỮ PHONG –Có gì làm chứng hấn bị quân địch bắn chết?

ĐẶNG GIẢO (*cười thâm hiểm*): -Ông không thấy mũi tên kia là mũi tên đồng ta vừa nhặt ở Cổ Loa sao?

Cả hai đi lại gần xác Mị Châu, Trọng Thủy.

ĐẶNG GIẢO: -Thật là chẳng hện mà nên. Chúng ta khỏi phải mất công dựng lên câu chuyện thương tâm: bọn mọi rợ hung bạo đang tay bắn chết chồng rồi chém chết cả vợ. (*Ngẫm nghĩ*) À, ta sẽ cho quăng xác chúng xuống giếng Ngọc ở Cổ Loa, thượng sách hơn. Rồi còn là lắm chuyện thêm dẽt.

*Tiếng nhiều người chạy. Có tiếng la vọng đến: “Chúng nó đang ở
đằng kia kia!”*

ĐẶNG GIẢO (*lắng nghe, hoảng hốt*): -Bọn Nam man! Ta thả cho binh lính tản vào các làng cướp phá rồi đơn độc vượt đến đây thật là thất sách.

Đặng Giảo, Lữ Phong cùng xô đến con ngựa gần nhất.

ĐỒNG (*quát từ trong hậu trường*): -Giặc Đặng chớ chạy!

Đặng Giảo đạp ngã Lữ Phong cướp ngựa chạy đi. Đồng, Nàng Sen cùng một số dân binh xuất hiện phía sân khấu đối diện.

LỮ PHONG (*lồm cồm bò dậy, ra vẻ mừng rỡ*): -Trời ơi! Tướng quân đến chậm quá! Nếu không thì đã giúp tôi bắt sống tên giặc Đặng rồi. (*Cuống quít chỉ tay*) Hấn đang cưỡi ngựa chạy kia. Mau bắt lấy!

ĐỒNG (*trỏ tay bảo mấy dân binh*): -Đuổi theo Đặng Giảo!
(*Ngoảnh lại trừng mắt nhìn Lữ Phong*) Câm mồm, tên phản bội!

Một số dân binh vội ra.

NÀNG SEN (*chỉ mặt Lữ Phong*): -Lữ Phong! Đất nước này cựu mang, đùm bọc mi cùng bộ tộc mi. Dân Âu Lạc ở với bọn mi như bát nước đầy. Vậy mà mi muối mặt phản phúc. Tội mi thật trời khôn dung, đất khôn tha!

LỮ PHONG (*luống cuống*): -Ấy chết! Sao công nương nỡ nói thế? (*Chỉ xác Trọng Thủy*) Tôi chẳng đã bắn chết tên tráo trở kia thôi.

NÀNG SEN: -Thôi đi! Từ xa, chúng ta đã biết đứa nào bắn, và đã đoán ra vì sao mà bắn. (*Tuốt gương thét*) Mi vừa làm gì ở Cổ Loa, bây giờ còn hòng bịp chúng ta?

LỮ PHONG (*vội quì xuống*): -Tội tôi muôn nghìn lần đáng chết, xin tướng quân và công nương thể đức hiếu sinh của Thượng đế mà đánh chữ đại xá cho.

ĐỒNG: -Thôi! Không thừa lời với kẻ táng tận lương tâm.

Một dân binh cầm gương tiến lại. Lữ Phong vẫn quì, vừa lúi vừa vái lia lia. Cả hai ra khuất.

NÀNG SEN (*nhìn thấy xác Mị Châu*): -Trời! Chị ơi! Ai đẩy chị đến nông nỗi này? Em đã chỉ biết chê trách chị. (*Phục trên thi thể Mị Châu khóc*).

Đống đến bên, lặng lẽ cúi đầu một lúc rồi quay lại đứng nhìn chăm chú xuống biển, mặt biểu lộ một sự xúc động sâu sắc.
Đến
đỡ Nàng Sen dậy.

ĐỒNG: -Lúc này không phải là lúc thương tâm thái quá. Ta phải gấp lo liệu cho công chúa và cho người lặn mò thi thể đức vua. Tôi vừa thấy mào của người rập rình trên sóng biển ngoài kia. Xong đây, em hãy về Chiêm Trạch tìm thân mẫu chúng ta. Nghe nói một số nữ binh đã cứu được Trống Đồng Cái ở đền nỏ thần đem về đó. Em hãy cùng thân mẫu thu thập số dân binh còn lại gấp mang trống đồng về vùng Mê Linh đất Tổ tìm phương lược lâu dài cứu nước.

NÀNG SEN (*gạt nước mắt, ngừng lên*): -Còn chàng?

ĐỒNG: -Thân phụ chúng ta và em Vực chưa biết sống chết thế nào. Tôi sẽ đi tìm. Sau đó, dù sự thể ra sao, tôi cũng về căn cứ Hương Canh chiêu tập dân binh quyết cùng giặc Triệu một phen sống mái. (*Trở gương về hướng Đặng Giảo vừa chạy*) Hỡi quân cường bạo! Mộng đế bá của bay đẩy thiên hạ vào cảnh điêu linh. Bay có thể chiếm được Cổ Loa, nhưng không thể chiếm được lòng dân Âu Lạc. Bay tưởng phá được nỏ thần, nhưng có thứ nỏ thần bay chẳng bao giờ phá được, cũng đừng hòng đoạt được. Ta còn trống đồng. Tiếng trống đồng sẽ thôi thúc, qui tụ những nỏ thần mà bay

không thể lường biết. Còn trống đồng, bọn bay đừng hòng ăn ngon, ngủ yên trên xứ sở của con Lạc, cháu Hồng!

MÀN

Nỗ thần

MÀN HẬU

Cảnh như màn mở đầu. Nàng Sen và Mị Châu hiện ra ở góc sân khấu ngoài cùng. Ánh sáng tập trung vào đó. Cả hai giữ tư thế như lúc kết thúc màn mở đầu.

MỊ CHÂU (*từ từ mở tay che mặt, ngừng đầu lên, giọng như vừa chột tỉnh*): -Chuyện vừa mới xảy ra. Chao ôi! Sao mà khủng khiếp?

NÀNG SEN: -Không, chuyện đã xảy ra cách đây hai nghìn năm đằng đằng. Công chúa đắm mình trong tủ hận, sầu tư, không biết non sông ta đã lăm đổi thay, dân tộc ta đã trải nhiều biến thái.

MỊ CHÂU: -Ta không siêu thoát được. Thời gian của ta im lìm, chết lặng.

NÀNG SEN: -Thời gian chẳng của riêng ai, cũng như trần gian chẳng của riêng ai. Trần gian không theo kịp bước thời gian là trần gian khổ ải. Quá khứ đừng là tảng đá buộc cổ, cũng đừng là cái phao của hôm nay và mai sau.

MỊ CHÂU: -Em không mang uẩn khúc của ta nên em hằng sống. Còn ta, ta chết đã lâu rồi.

NÀNG SEN: -Chẳng phải thế đâu! Ngay sự lỗi lầm của công chúa, người đời sau của chúng ta cũng không để cho chìm hẳn, vì họ không muốn có thêm những Mị Châu là nạn nhân của chính lòng yêu thương của mình.

MỊ CHÂU (*ai oán*): -Trời ơi! Ai gỡ mối hận cho ta?

NÀNG SEN: -Chao! Mối hận có thể dài hơn cả kiếp người! Công chúa tự dẫn vạt mình cũng phải. Song, cơ đồ ngày trước đắm biển sâu đâu phải chỉ vì một người con gái, chỉ vì trái tim công chúa làm chỗ để trên đầu! Đâu phải chỉ riêng công chúa xúc nổi và giản đơn cạnh một kẻ thù thâm hiểm và giảo quyệt? Đôi vai công chúa quá mảnh...

MỊ CHÂU: -Em nói gì ta không hiểu.

NÀNG SEN (*như đang đuổi theo ý tưởng*): -Hắn rằng lịch sử chẳng muốn chọn công chúa làm vật hiến tế. Sự thăng trầm của trăm họ mang dấu ấn...

MỊ CHÂU (*thốt nhiên lùi lại, nói khẽ*): -Hãy lặng yên! Phụ vương đang đến. Ta không muốn người phải tránh đi.

Ánh sáng phía Mị Châu và Nàng Sen hơi mờ dần. Mị Châu định biến đi nhưng Nàng Sen giữ lại.

NÀNG SEN: -Công chúa không mong chờ gì khác hơn ư ?
Ở góc sân khấu ngoài cùng đối diện, một vùng ánh sáng mờ soi rõ bóng Thục Phán từ từ hiện ra.

THỤC PHÁN (*kêu lên đau khổ*): -Mị Châu! Con ở đâu?
Ánh sáng phía Mị Châu không mờ dần nữa. Mị Châu đứng yên chờ đợi, căng thẳng. Ánh sáng phía Thục Phán từ từ dịch đến gần vùng ánh sáng có Mị châu đứng. Nàng Sen nhẹ đẩy Mị Châu về phía Thục Phán rồi biến đi.

THỤC PHÁN (*bước dò dẫm, hai cánh tay mở ra đón đợi*): -Mị Châu! Con của cha ở đâu?
Hai vùng ánh sáng bùng lên nối liền nhau.

MỊ CHÂU (*hai tay bưng mặt, nghẹn giọng*): -Phụ vương ơi!

THỤC PHÁN (*giơ hai tay về phía con*): -Con của cha! Cha đã phải trải một chặng dài lịch sử mới có dịp suy ngẫm. Tạ ơn những gì đã giúp cho cha dám nhìn lại con.

MỊ CHÂU (*quì xuống trước Thục Phán*): -Cha ơi !

MÀN HẠ

trong tiếng nhạc mang âm hưởng trống đồng.

H ẾT

Nguồn: Tác giả/ VNthquan - Thư viện Online

Người đăng: Ct.Ly

Thời gian: 07/11/2009 5:31:48 CH